Digitaliseret af | Digitised by



Forfatter(e) | Author(s):	Bagger, Carl Christian.; af Carl Bagger.
Titel | Title:	Smaadigte
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : trykt, paa Forfatterens Forlag, hos C. G. Schiellerup, 1834
Fysiske størrelse | Physical extent:	[6], VI, 123 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.



Smaadigte

af

Carl Bagger.

Kjøbenhavn.
Trykt, paa Forfatterens Forlag, hos C. G. Schiellerup.

1834.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Smaadigte.

— Cerca, diceano, andar, dove conoschi,
Che l'opre tue non restino sepolte!
Perchè dietro al periglio e alla fatica
Segua la fama, e il debito ne dica.

Orlando Furioso, Canto IV, Stanza 56.

Indhold.

	Side.
Til Læseren.	
Paganinis Violin	1
Sophia af Hardenberg	21
Ridder Strange	26
Janitscharen	31
Hinduerens Tro	46
A. Müller	50
Promenaden om Natten	58
Bortreisen	63
Herregaarden	69
Et Sendebrev	75
Finis Poloniæ	80
Annas Løfter	86
William Shakspears Eventyr	88

Kong Valdemar og Dronning Helvig 94
Den engelske Kapitain 100
Ønskerne 105
Fragmenter af den spanske Krønike 107

Til Læseren.

Medens Christian Winthers milde Haand
Lyren slaaer om Lammet og om Oxen,
— (Barnlig selv, han kun til Barnets Aand
Taler her og forbigaaer hver Voxen) —
Medens Hertz og Andersen mod Syd
Foer med deres Snekker til Neapel,
Gaaer fra denne Streng en dæmpet Lyd,
Løber denne lille Baad af Stabel.

„Skynd Dig," — nys opmuntred mig en Ven,
„Hurtigt skriv, at snart Du Bogen ender,
Inden Danmark seer sin Hertz igjen,
Inden Christian fra de Smaa sig vender! —
Skynd Dig: end man ændser Digt'rens Pen,
Men ret snart der komme Rigets Stænder;
Da seer man til Talerstolen hen,
Uhørt Harpen blier i Skjaldens Hænder!" — —

Hvis Du holder af at læse Qvad,
Digtede til Fyrsters Fødselsdage,
Vend Dit Die da fra dette Blad,
Aldrig denne Bog vil Dig behage.
Menneskет jeg kun betragte vil,
— Kosten blænder ei som Purpurkaaben —
Jeg vil tolke Lidenskabers Spil,
Tolke Hjertets Frygt og Sorg og Haaben.

Dybt i Dalen er mit simple Hjem,
Aldrig vil paa Bjerget op jeg klavre;
Lad for Andre Slottets Port paaklem,
Jeg vil see paa Bondens Rug og Havre.
Dog ifald til Kongeborg engang
Jeg gaaer vild, fra Marken og fra Haven,
Ei som Smigrer skriver jeg min Sang:
Thi den gjelder Konger da — i Graven! —

Kjøb mig ei, hvis i hver Linie Du
Vil en Skjønhed see, en nyfødt Tanke —
Der er Dag og Nat i Mandens Hu,
Snylteplanter om den skjønne Ranke!
Mærk hint Springvand! hver en fremmed Gjæst
Seer det dagligt sprudle Vand i Skaalen,
Men ikkun til enkelt Høitidsfest
Seer de gyldne Æbler han i Straalen! —

Kjøb ei Bogen, hvis hvert Øieblik
Du vil høre nævnet „Danmarks" Rige,
Retsom Danmark kun hvert Gode fik —
Jeg er ei blandt dem, der evigt sige:
„Danmark er en Slette, flad vor Strand —
Vel, saa er det stygt, at have Bjerge!
Lidet er vort elskte Fødeland —
Hvor politisk dog, at være Dværge!"

Veiet haver jeg den hele Sag,
Veiet koldt den paa Forstandens Bismer;
Da kom tydeligen for en Dag
To forskjellige Patriotismer:
Mangen hænger ved sit Fødeland
Kun fordi det fødte Patrioten;
Usselt, kun instinctviis elsker han,
Kysser Moderdyret slovt paa Poten!

Hvor der smukt er, did jeg kaldes hen,
Hvor der handles stort, did flyver Tanken,
Ligekjært om mellem Indiens Mænd
Eller og hos Tyrken eller Franken.
Skjaldens rette, egentlige Hjem,
Tykkes mig, er Universets Hele:
Borger, hvor han flytter Foden frem,
Har han Part i alle Klodens Dele.

Selsomt, hvor han Hjem dog vælge kan!
Hvor der Sorg er, hvor der lyder Klage,
Tykkes tidt ham, er hans Fødeland,
Did ham Smertens Toner mægtigt drage.
Rundtom har han Slægt, som, stædt i Nød,
Veeraab til hans Sjæl og Øre sender:
Polen gisper hist i grufuld Død —
Hine Døende, det er hans Frænder! — —

End et enkelt Vink jeg føier til,
Een Ting end, saa har Prologen Ende:
Kjøb mig ei, hvis paa min Bog Du vil
See et Digternavn, som Alle kjende.
Danmark eier mangt et Navn med Klang,
Eier Ædelstene nok, der funkle;
Jeg har intet Navn og ingen Rang,
Jeg er Flintestenen kun, den dunkle;

Mindes dog, at skjøndt i høie Træ'r
Mangen Sangfugl bygger sig sin Rede,
Kan man undertiden hist og her
Efter den med Held i Busken lede:
Naar henover Tjørnens lave Krat
Hvide Maane kaster Sølverskinnet,
Udfra Busken gaae i stille Nat
Stundom Toner dog, som røre Sindet.

Paganinis Violin *).

Til det rige, stolte Genua
Med de violette Drueklaser
Kommer reisende man langveisfra,
For at see antike Marmorvaser,
See paa Fieskos, Doriernes Grav
Og et udstrakt, vældigt Middelhav.
Balbi-Gaden man betragter,
— Der boer mægtig Adelstand —,
Men de snævre Gyder agter
Lidet kun hver fremmed Mand.

*) I „Conversationslexicon der neuesten Zeit" bemærkes i Artiklen om Nicolo Paganini blandt andet: „So war denn das Gerücht auch sogleich geschäftig in den mannichfaltigsten Erfindungen, wodurch man die geheimnißvollen Eigenschaften des Künstlers zu erklären suchte. Eine so ungemeine Höhe der mechanischen Fertigkeit schien auf gewöhnlichem Wege unerreichbar, und auch die geistige Tiefe der Leistungen mußte, dies empfand man dunkel, durch gewaltsame Kämpfe und Be-

I en snæver Gydes simple Huus
Sad med krummet Ryg og Tænkerminer
En uændset, fattig Musikus
Med tre, fire gamle Violiner.
Ved at stemme hvad der var forstemt,
Pudse hvad der havde ligget glemt,
(En Bestilling uden Ære,
Uden Løn, i Syd, som Nord)
Søgte sig han at ernære
Samt sin gamle svage Mo'er.

---

strebungen theuer errungen sein. Daher kamen eine Menge Sagen in Umlauf, wodurch man das Wunder zu erklären suchte. Der Künstler sollte im Uebermaß seiner Leidenschaftlichkeit — einem Italiener war dies fast ohne Schmach zuzutrauen — seine junge Gattin ermordet, und dann den Frevel durch schwere Haft im finstern Kerker gebüßt haben. Hier blieb ihm kein anderer Trost als sein Instrument, mit dem er die Wunden seines zerrissenen Herzens zu heilen suchte; die langen Jahre der Abgeschiedenheit gewährten ihm Muße genug, jene erstaunenswürdige Fertigkeit zu erwerben, zu welcher die Lebenszeit eines Andern nicht ausgereicht hätte; endlich erklärte es diese Sage auch mit natürlichem Anschein, wie er, nachdem die drei schwächern Saiten der Geige gesprungen, deren Ersatz ihm der unbarmherzige Kerkermeister versagte, auf der letzten eine so eigenthümliche Gewalt errang, daß er grade dadurch das höchste Staunen erregte und sogleich die Seele mit den geheimnißvollsten Zaubern umspann". — Nærværende Digt er foranlediget ved en Artikel i „New monthly Magazine„ October 1833.

Violiner tømred' klogtigt han,
Snildt han gamle Mestre efterligned;
Men om end han brugte al Forstand,
Var hans Flid dog hidtil ei velsignet:
Strøbt at naae han havde uden Held
Længe den tartiniske Model.
Skjøndt sit Værk han tidt forbandet
Havde med fortvivlet Hu,
Var en Ny dog atter dannet,
Og den skulde prøves nu!

Nøie glattet var den tynde Fjæl,
Ængstligt formet Stolen var og Halsen;
Jublet havde han med henrykt Sjæl,
Da hvert Stykke passed godt i Falsen.
Eens var begge Violiner nu,
Til at skjelne skulde klogtig Hu!
Ak, men da nu Paganini
Proved sin med Kunstnersands,
Høit, o høit stod hin Tartini
Dog bestandig over hans!

Dette krænked stakkels Nicolo:
Ved hans Mundvig en dæmonisk Smilen
Tyded paa den tabte Hjertero,
Paa et fredløst Sind, berøvet Hvilen.
Og han grubled over een Idee,
Den kun virkliggjort han vilde see.

Vanvid lagde sig om Panden,
Syner gik hans Blik forbi —
Ængstligt flygted man for Manden
Med den mørke Phantasie.

Og han gik da med sit Instrument
Til en genuesisk lærd Professor:
"I har læst Saameget dog paa Prent,
Og med Meer I dagligt Jer belæsser —
Løs mig Gaaden, frie mig fra min Qval,
Jeg har grublet, sørget, tænkt mig gal.
Af de stærke Elementer,
Som Geniet har igjem,
Kommer, hvor Du mindst det venter,
Ak, dets egen Morder frem".

„Naar I seer paa disse Tvende ned,
Er den ene ganske som den anden!
Samme Sangbund, samme gule Ved,
De er eens og kun forskjellig Manden:
Denne, stakkels Nicolo. Jer Ven —
Mantuaneren Tartini den!
Dannede paa samme Maade,
Efter samme Theorie,
Have de — for mig en Gaade —
Dog ei samme Harmonie".

"Min er ligedan — dog mangelfuld!
Ydret eens, men Tonen eens ei vorder.
Lyt og skjælv, Du Mand af Støv og Muld,
Lyt til disse sprængende Accorder:
Hør, her myrdes, hvilket Klageskrig!
Her en falden Engel vaander sig.
Atter tys: hør Desdemona,
Hvor hun bønligt for sig be'er,
Ømt som Julie fra Verona —
Tys, hør nu, hvor Jago leer!"

"O med den forvist jeg reise kan
Rundt blandt de forskjelligste Nationer:
Uden Kjendskab til hvert enkelt Land
Vil jeg dog forstaaes ved mine Toner.
Hver Nation vil elske dette Sprog,
Jeg, skjøndt Fremmed, bliver Indfødt dog.
Der er tusind Sprog paa Jorden,
Hvert forstaaet kun af Faa:
Dette fatter Syd og Norden,
Rigmands Slot og Armods Vraa".

"Hør nu min — hvor usselt og hvor mat!
Den har ikke Rosterne fra oven,
Ikke Fuglens Skrig i Uveirsnat,
Ikke Leopardens Hyl i Skoven,
Ikke Stormens Brum ved Klippestrand,
Ikke Sproget fra et bedre Land.

Ei den glæde kan et Øre,
Ei den trøste kan et Sind,
Ikke Graad til Øiet føre,
Ikke Smiil til nogen Kind!"

„Og hvorfor ei? elsked han maaskee
Sin berømte Kunst med mere Varme?
Nei, o nei, hvor tidt ei kunde see
Man om Natten vaagende mig Arme
Sidde eensom med taalmodig Flid
Og til Kunsten offre Søvnens Tid!
Hans var ei de brustne Blikke —
Paa hans Kind var Blomsterpragt!
For sin Kunst har han vist ikke
Det til Vanvid næsten bragt!"

„Muligt — ja, hvad om en Hemlighed
Han besad, som jeg endnu ei kjender,
Vidste Noget, som nu Ingen veed,
Og begik hvad Nicolo ei nænner?
Stod i Forbund han med Mørkets Aand,
Kjøbte dyrt han sin erfarne Haand?
Skal jeg dybt til Helvedbunden
Flytte mine fromme Fjed,
I en Udaad søge Grunden
Til hans Overlegenhed?" — —

Som sin Sorg den stakkels Nicolo
Til den gamle lærde Mand betroede,
Slog han Violinen med sin Kno,
Sænked mod sit Bryst det blege Ho'de.
Men den Gamle hented fra en Krog
En latinsk, forslidt og støvet Bog,
Rakte den med sære Fagter
Til sin unge, syge Ven,
Sagde: „hvad Du eftertragter
Udfandt her en klogtig Pen!" —

Hvad fandt Nicolo paa gule Blad?
De bekjendte Lydens Theorier?
Nei, men som han spændt ved Bogen sad,
Klang for Sjælen dybe Melodier,
Og en Røst, han før ei havde kjendt,
Talte fra det mugne Pergament
Om den skiftende Forandring,
Som bevæger Form og Stof;
Om en selsom Sjælevandring
Skrev den gamle Philosoph:

„Sjælen, den af Gud forskudte,
Lever mangt forskjelligt Liv,
Maa sig snart i Dyr indslutte,
Snart i Steen, i Træ og Siv.
Den har ingen stadig Hytte,
Naaer først silde Paradiis:

Bolig maa den ofte bytte,
Stiger, synker verelviis".

„Op til Menneſket den ſtiger,
Daler ſaa til Planten ned,
Gjennemgaaer Naturens Riger,
Lider, ak, hvad Ingen veed.
Som dens Skaber det befaler,
Vexler, vandrer, flytter den:
Snart fra Fuglens Bryſt den taler,
Snart fra Menneſkets igjen".

„Men ſelv Menneſket har Evne
Til at fængſle Sjælen her!
Vil Du nogenſinde hevne
Dig paa En, Du ei har kjær,
Mærk hans Sygdom, giv ham Pleie,
Tee Dig ſom en ængſtlig Ven:
Sæt Dig ved hans Sygeleie,
Naar hans Aand ſkal fare hen".

„Naar den Syge da ſig vaander
I den kolde Angſtens Sved,
Kald til Hjælp da Mørkets Aander,
Offre dem din Salighed!
Brug da hine Formularer,
Som for Dig en Fauſt har brugt:

Blot dit Koldsind Du bevarer,
Kan Du standse Aandens Flugt".

„Du kan tvinge den at blive
Her paa Jorden i dit Huus,
Til at følge Dig i Live,
Som en vagtsom Genius!
Først naar Dødens Haand Dig rammer,
Bliver frigjort ogsaa den:
Du gaaer ned i Dybets Flammer,
Den til Fred i Himmelen!" — —

Men fra den Stund end meer tankefuldt
Stirred Nicolo, heel sært tilmode:
Lidet ændsende kun Torst og Sult,
Leved han ei meer for denne Klode.
Af hans Færd man næsten tydligt saae:
En Forbrydelse han grunded paa.
Hvergang Mod'ren vilde spørge,
Svared haardt han, synligt vred;
Syg da blev hun af at sørge,
Længst af Livet var hun kjed.

Og hun laae paa Dødens Leie strakt,
Leg'met gisped i den sidste Krampe;
Taus ved Døren Nicolo holdt Vagt
Og belyste Stuen med sin Lampe.

„Kom, min Søn!" — saa bad Mathilde mat —
„Inden Daggry har jeg Dig forladt:
Skjøndt Du tidt min Sjæl har saaret,
Skjøndt Du aldrig elsked mig —
Jeg ved Hjertet har Dig baaret,
Kom, jeg vil velsigne Dig!"

„Mindes mig, naar Foraarsblomsten groer
Over den, som Dig med Smerte fødte!
Da maaskee vil, meer end nu Du troer,
Du paaskjønne den i Liv Forstødte.
Som i dette hellige Minut
Jeg velsigner Dig med Stemmen brudt,
Skal jeg og for Herrens Throne
Ene tænke paa dit Held:
Hist, som her, hvert Suk, hver Tone
Gjelde skal mit Afkoms Vel!"

Men den blege Kunstner rysted vildt
Hov'det med de tætte, mørke Lokker:
„Ikke gavner det, Du taler mildt,
Min Beslutning, Moder, ei Du rokker.
Her paa Jord hver Sjæl forblive kan,
Naar den ikkun lænkes med Forstand.
Bort med Mildhed, bort med Naaden —
Jeg er Kunstner, ikke Søn!
Qvinde, Du skal løse Gaaden,
Skaffe Kunstneren sin Løn".

„See, jeg sprænger hvert et Slægtskabsbaand,
Og befaler her i Kraft af Helved,
At paa Jord mig følge skal din Aand,
Følge mig og dette Værk, jeg hvælved!
Først naar jeg i Graven sænkes ned,
Da først stedes ogsaa Du til Fred.
Dette Træ har sukket længe
Efter et forhøiet Liv;
Svæv da Du om disse Strenge,
Lyd mit Magtbud og mit: bliv!" — —

Og han nærmed sig med faste Skridt
Hen til Leiet, hvor den næsten Døde
Laae med Bryst og Ansigt marmorhvidt,
Mens de sidste Suk fra Læben brøde!
Og i den høitidelige Stund
Holdt han rolig foran Mod'rens Mund
Hen sit Værk, den dyrebare
Violin, som, fordum mat,
Nu med stærke Toner klare
Skulde klinge Dag og Nat!

Vanvid spilled i hans Ansigtstræk,
Da han taus og spændt stod foran Sengen;
Men den Døende af Sorg og Skræk
Aanded ud sit sidste Suk mod Strengen.
Strengen dirred da et Klageraab,
Men i Sønnens Øie funkled Haab:

Ja, hans Værk besad nu Moll'en
Af en qvindelig Natur!
Tys, hvor selsomt: heel og holden
Skriger Jagos vilde Dur!

Ja, besjælet er hans Violin,
Den har Drøm og Sorg og Graad og Stemme,
Nattevindens Røst i Borgruin,
Røst, som Pigen, hvem man ei kan glemme,
Røst, som lille Barn, der græd og bad,
Røst for Kjærlighed, og Røst for Had!
Glædedrukken, ei forfærdet,
Nicolo paa Liget saae —
Kunsten gjøre kan forhærdet,
Saa Naturen vige maa!

Silde, silde han i Slummer faldt,
Vaagned op da Morgenstraalen spilled;
Mærked angst, at Virklighed var Alt,
Hvad saa gjerne drømt han havde villet.
Men i Stuen lød en svag Musik,
Frem af Violinen Toner gik:
Som en klangfuld Memnonsstøtte
Hilste den paa Solens Lys —
Da først Sønnehjertet blødte,
Da først mærked han et Gys!

Og de stive Modrens Øine skjød
Flammeblik, som ei han kunde taale:
Fra de døde Glaspupiller brød
En Forbandelsens og Vredens Straale.
Ængstlig blev tilmode Sønnen da,
Ræd han flygtede fra Genua,
Gik med Violin paa Ryggen
Bort med Frygtens rappe Fjed,
Bortgik for at finde Lykken
Og sin tabte Sjælefred.

Men et vældigt Rygte spredtes til
Den ungdommelige Kunstners Ære;
Stolte Roma lytted til hans Spil,
Florents vilde nødig ham undvære.
Dog, i hver en Stad han var kun kort,
Indre Utilfredshed drev ham bort:
Bort han gik fra Sydlandssolen,
Bort fra muntre Carneval,
Bort fra Maskен og Gondolen
— Fiernt til Londons Taagehal.

Og i Bygningen: „Ei blot til Lyst"
Havde han en talrig Kreds forsamlet.
For et Øieblik, paa Englands Kyst
Glemt var Shylock og den mørke Hamlet.
Kun paa h a m var Alles Øine vendt,
Paa hans tonefulde Instrument,

Denne Glædens, Sorgens Skaber,
Herſker over Smiil og Graad,
Tolk for alle Lidenſkaber,
Maler af hver grufuld Daad!

Men i Kredſen ſad en gammel Mand
Aengſtligt gribende hver enkelt Tone;
Pietro hed han, og hans Fædreland
Var, ſom Nicolos, Italiens Jone.
Og den hvide Olding reiſte ſig,
Greb den unge Kunſtners Kjoleflig
Og udbrød, da i en Pauſe
Paganini hvilede
Og de Alle rundt ſad tauſe
Halv med Lyſt og halv med Vee:

„Ak, jeg kjender dette Tonefald,
Det er Stemmen fra Italiens Lunde,
Og jeg lykkelige Gamle ſkal
End paa Jord engang mig fryde kunne!
Midt i England, langt, langt fra mit Hjem
Blomſtrer pludſelig Italien frem!
Diſſe Toner er fra Syden,
Bringe Hilſen fra hver Ven;
Meget ligger ſkjult i Lyden —
Tak til Dig, der bragte den!"

„Disse Melodier hørte jeg,
Da jeg tumled mig som Dreng i Trøie:
Hyrden fløited dem paa grønne Vei,
Naar han Hjorden drev paa Romas Høie.
Ung jeg sang dem i mit skjønne Land,
Nu besøge de den gamle Mand!
Og de vække gamle Minder
Om de lyse Ungdomsaar —
Alt Nærværende forsvinder,
For mit Blik kun Fortid staaer!"

„For mit Blik staaer hver en Ungdomsdrøm,
Der begeistred aarle mig og silde:
For mit Blik staaer, sværmerisk og øm,
Ogsaa hun, min blomstrende Mathilde!
Unge Kunstner, i min friske Mai
Elskede din skjønne Moder jeg!
Skjøndt hun anden Beiler kaared,
Var kun kjær dog stedse mig —
Hun har Dig ved Hjertet baaret,
Kom, jeg vil velsigne Dig!" — —

Nicolo med Angst tilbage veeg,
Disse Ord var saa betydningsfulde!
Hurtigt greb han til sit Strengeleeg,
For at glemme Qvinden under Mulde.
Mon den underlige Gamle kom
For at kræve Regnskab, holde Dom?

Rask den blege Kunstner vendte
Atter Tanken til sit Spil,
Og med alle Nerver spændte
Tause Mængde lytted til.

Og besjælet klang hin Violin,
Ret som leved nu en Aand derinde,
Der udstødte snart et Smertens Hvilin,
Sukked snart og lød som Nattevinde;
Ja, det lød som menneskelig Røst,
Som en Fængslet, der var uden Trøst:
Om den gule Sangbund svæved
Toner, som fra En, der leed;
Kunstnerhaanden synligt bæved
— Var det af Medlidenhed?

Men forbauset atter reiste sig
Pietro, stirrende med Skræk i Minen:
„Yngling, vil Du ei mig see som Liig
Styrte ned, saa læg Du Violinen!
Ei til Rædsel bør Du, kun til Trøst,
Efterligne Menneskenes Røst!
Haarde Søn, hvor kan Du skabe
Disse Toner uden Gru?
Moderstemmen efterabe,
Dette, Yngling, nænner Du!"

„Smerteligt har Du berørt min Sjæl
Og i Gisninger jeg mig fortaber:
Ord Du tvinge kan fra Fyrrens Fjæl —
Fik Du denne Gave af Din Skaber
Eller fik Du den af Mørkets Aand,
Kjøbte dyrt Du Din berømte Haand?
Skal jeg dybt til Helvedbunden
Flytte mine fromme Fjed
Og i Udaad søge Grunden
Til Din sjældne Færdighed?"

„Hvorfor udaf Violinens Bryst
Lokke Toner, der tilhøre Graven?
Vil Du give Liv til døde Røst,
Visselig, den takker ei for Gaven.
Hvorfor denne sørgelige Klang?
Min Mathilde elsked munter Sang.
Unge, blege Aandemaner,
Daarlig Søn, skjøndt Kunstens Drot,
Siig mig, om maaskee Du aner,
At hun ikke har det godt?" — —

Over Mængden hvilte Gravens Ro,
Alles Blik til Paganini vandred,
Men med Høihed svarte Nicolo,
Pludseligen fattet og forandret:
„Nei, jeg føler, at det kun er Digt,
Usselt sammensat og latterligt!

Sjælens Hjem er Himmerige,
Men ei Dyreverdenen:
Kan den end, forandret, stige,
Synke kan den ei igjen!"

„Olding, ei forfærdes ved mit Spil,
Her er ingen sorgfuld Aand, som taler!
Stemmen hører ei Mathilde til,
Jordisk Smerte kun jeg troligt maler.
Pietro, her er intet Hexeri,
Det, som skrækker Dig, er — mit Genie!
Overtroen frygtsom gjætter
Paa Forbrydelser omsonst:
Kjøbt jeg har i vaagne Nætter
Kun ved stadig Flid min Kunst."

„Vaaren klækker sine Blomster ud
Hvor Dit Legem hviler, fromme Moder,
Men forlængst har alt Din Aand hos Gud
Seet en bedre Verdens Himmelgoder.
Ak, de troe, at Du maa følge mig,
Fængslet til det usle Jorderig!
Nei, o nei, men dog Dit Billed
Tidt sig viser truselfuld:
Jeg Forvovne har jo villet
Binde Dig til Jordens Muld!"

„Men fra den Tid mærked stedse jeg
I mit Bryst Samvittighedens Pinen —
Er det Under, at fra den Tid ei
Andet klang end Sorg fra Violinen?
Disse Toner og fortvivlte Skrig
Var ei hendes, nei, de kom fra mig!
Heel naturligt, at min Brøde
Har besmælt mit Foredrag;
Tilgiv mig, Du elskte Døde,
Jeg har bødet Nat og Dag."

„Men fra nu af skal hint Strengeleeg
Aldrig meer mig om min Brøde minde;
Lad mit Ry da synke, som det steeg,
Hurtigt kom det, hurtigt lad det svinde!
Dig, som jeg oplived, gamle Ven,
Dig jeg giver nu til Døden hen!
See mit Offer, vrede Moder,
Selv sig straffer nu Din Søn,
Knuser hvad af Jordens Goder
Var hans Trøst og Arbeidsløn!" — —

Og han slængte da mod Gulvet brat
Hen sit Værk, det sjældne, dyrebare
Mesterstykke, som ved Dag og Nat
Havde klinget stærkt med Toner klare.
Taarer glimted af hans Øine frem —
Hvem mon ikke havde fælder dem?

Kunst, med evigdøde Strenge,
Laae hans Værk foruden Lyd,
Og han stirred stivt og længe
Paa sin fordums Sjælefryd.

Mængden maalløs paa hans Idræt saae
Og et Suk igjennemsvæved Salen:
Ingen af dem mægted at forstaae
Handlingen og Ingen fatted Talen.
Du kun, Læser, den forstod og veed
Paganinis hele Hemlighed!
Men om „Vanvid" talte Rygtet,
Sagn der mylred fleer og fleer,
Der fortælles: bort han flygted,
Kom til London aldrig meer.

Sophia af Hardenberg *).

Was sie gethan, was sie geübt,
Das weiß kein Mensch; daß sie geliebt,
Das wissen wir. Genug gesagt,
Wenn man nach Wamik und Asra fragt.
Goethe.

Kong Frederik spored høien Hengst:
„Hvorfor vil saalænge Du nøle?
I Skovsbo var Du vist alt forlængst:
Hvis blot Du som jeg kunde føle.

*) Datter af Eiler Hardenberg, der i Malmø var Huushovmester hos Frederik den Anden, som Kronprinds. Den hardenbergske Stammes Ahnherre indkom fra Brunsvig med Christopher af Bayern (1439). Blandt flere betydelige Godser eiede Stammen ogsaa Skovsbo i Fyen; Familiens Vaaben var et hvidt Ulvehoved. Scenen i dette Digt er tænkt at være forefalden, da Frederik ved Efterretning om sin Faders Død i Jylland, reiste didover igjennem Fyen. — Angaaende Skovsbo findes en interessant Notits i den første af Prof. Vedel Simonsens nationalhistoriske Afhandlinger.

Bruunrødlig glimter den taarnede Borg!
Ak, al min Glæde, min Angst, min Sorg
Om hint lille Vindue sig dreier —
Flyv, Ganger, om Styrke Du eier!"

Og der nu Kongen til Porten reed,
Under de grønne Linde,
Da stirred veemodig fra Salen ned
Den blye, den deilige Qvinde:
Hans Legesøster Sophia det var
Med Hjertet saa reent, og Panden klar;
For Kongen, med Taarer i Øiet,
Den unge Pige sig bøied:

„Du kommer til Skovsbo, min Konge from,
Med Sjælen søndret og blodig?
Din Fader har Herren kaldt for sin Dom,
Med Skjel staaer Sønnen veemodig!
Men naar nu Spiret og Kronens Guld
Dig hæver høit over Mænd af Muld,
Da glem ei, som Drot i Dit Rige,
Din stakkels, sørgende Pige!

Jeg gav Dig min Haand, jeg gav Dig min Mund,
Jeg gav Dig et fuldtroe Hjerte;
Nu, Fredrik, ringer vor Afskedsstund,
Min Fader igaar mig det lærte:

Graaulven i Ridderens simple Skjold
Tør ikke lege med Løven bold,
Og aldrig blier Ridderpige
Moder for Danmarks Rige!" —

Op Konningen slog med hviden Haand,
Blank Draaben stod under Brynet:
„Os knytter jo et usynligt Baand,
Tab Kongen og Løven af Synet!
Og husker Du ei, hvad i Malmø Du
Mig lovte med barnlig, men kjærlig Hu?
Kongens Brud kun vilde Du blive
I Død, som i levende Live!" —

„Jeg husker det Ord, jeg elsker den Tid,
Som Moderen elsker sit Foster,
Jeg knytted dertil min Barndoms Jid,
Men Alt maa nu glemmes i Kloster!
Du seer mig, Fredrik, for sidste Gang,
Du hører min Røst i sin døende Klang:
Jeg Taarer og Perler skal tælle,
Og bede for Dig i min Celle.

Kun saaledes kan i Opfyldelse gaae,
At Kongebrud skulde jeg blive:
Den største Konge, som Jorden saae,
Korsfæstede man ilive!

Hans lyse Brynie er Himlen blaa,
Forziret med alle de Sølvprikker smaa;
Hans Krone funkler i Solen,
Alverden er Kongestolen!" —

Bedrøvet stod Kongen, med krænket Sind,
Og stirred hen for sig stille:
„Ak, Fuglen i Reden, ved Maanens Skin,
Slaaer for Hunnen sin muntre Trille!
Men mægter ei Kongen for Danmarks Land
At eie, hvad Smaafuglen eie kan,
Da tag kun hans Scepter og Krone:
I Skoven staaer stoltere Throne!" —

„Glem Fuglen, Du saae paa den lave Tjørn,
Lær tidligt at længes, at savne!
Husk, Konge, Du er en flagrende Ørn,
Kan Ørnebrud ikkun favne.
Fæst Blikket fast paa Dit herlige Land,
Læs Runen paa Dankongens Skjolderand,
Den fortæller, hvad Drotter de vare,
Som Skjoldet for Landet bare!

Lad Æren vorde Din unge Brud,
Og Troskab Din Søster kjære!
Armod, der vandrer i Kuld og Slud,
Som Barn paa Armen Du bære!

Visk Taaren af dine Øine blaae —
Troer ei Du, at jeg monne sorgfuld gaae?
Smaafuglens Toner henklinge,
Men Ørnen maa ryste sin Vinge!" —

Kong Frederik saae i det klare Blik,
Han kysſede Pigemunden:
„Jeg drikker Livets og Dødens Drik,
Sært blandet i Afſkedsſtunden.
Det veed i Himlen den rige Chriſt,
Hvor gjerne jeg bytted paaſtand forviſt
Mit Scepter i Høienloſte
For Ridderens Sværd ved Hofte!" —

Kong Frederik spored høien Hengſt:
„Hvorfor vil saa længe Du nøle?
Fra Skovsbo var Du viſt alt forlængſt,
Hvis blot Du, som jeg, kunde føle.
Guldkringlen tapper Dit ædle Blod?
Kun raſk, min Ganger, far til med Mod,
Om end Blodſtrømme der runde —
Dankongen har dybere Vunde!" —

Ridder Strange.

(Frit omarbeidet efter de af Rahbek og Nyerup udgivne Kæmpeviser, No. CLVI).

„Stat op, Du Ridder Strange,
Stryg ned den lille Slaa;
Fra Hjemmet maa jeg gange,
Saalangt min Fod kan naae.
Paa Baalet skal Du brænde,
— Saa trued min Moder mig —
Og hænges med stor Elende
Skal han der elsked Dig!" —

De Ord klang ham saa stygge,
Skjøndt smuk var Pigens Mund. —
„Paa Herren vil jeg bygge
I hver en sorgfuld Stund,
Og dette Sværd ved Siden
Skal frelse Dig og mig;
Gaa Du blot, Thora liden,
Og hent Guldskrinet Dig." —

Da reiste sig Ridder Strange,
Strøg ned den lille Slaa;
Gik da til Staldens Gange,
Sadled sin Abildgraa.
Han Dæknet ud mon brede,
Bredte Kappen blaa dertil;
Og tause bort da rede
Hr Strange og Thoralil.

Men da de vare fjerne
Udi hin Rosenslund,
Da lysted hun saa gjerne
At hviles en føie Stund. —
„Hvi skjælver Du med Gruen?
Blier Veien Dig for lang?
Hvad heller Saddelbuen,
Blier den Dig altfor trang?" —

Da svarte med megen Mode
Qvinden i Fødselsvee:
„Den næste Morgenrøde
Faaer ikke jeg at see.
Jeg skjælver ei med Gruen,
For Veien er mig lang
Men vel blier Saddelbuen
Mit unge Liv for trang." —

Ud slog da Strange Kappen
Og lagde Thora derpaa:
„Hvil Hov'det paa Saddelknappen,
Vi har ei Bolstre blaae.
Tæt under Hestens Manke,
Der maa Du søge Læ;
Vi har ei Vorlys blanke,
Kun Maanen hist i Næ." —

Da jamred hun med Taare:
„Ak, førend her jeg døer,
Jeg ønskede saa saare
Blot En af mine Møer.
Langt heller uden Lue
Isnet i tidlig Død,
End Manden skulde skue
Paa Qvindens haarde Nød!" —

Men Strange stirred mod Stjerne,
Han svarte veemodelig:
„Du haver nu ingen Terne,
Du haver nu ikkun mig.
Bind Dugen om min Pande,
Bind for mit Øie med,
Da skal jeg tro Dig stande
I Fostermoders Sted." —

Om vikled han det Klæde:
„Hist ligger Din Moders Borg!
O, vel maa Pigen græde,
Naar hun bær Moderſorg!"
Men Ridderen Hr Strange
Var Thora huld og tro:
Til Kilden han mon gange
Med hendes lille Sko.

Som han i Skoen hældte
Af Brøndens kolde Vand
Og bittre Taarer fældte,
Qvad Fuglen paa Brøndens Rand:
„Uheld Din Troſkab lønner,
Thi Thoralil er død:
Der ligger hun med to Sønner
Udi ſit kolde Skjød!"

Og da han ſeer hin Banke,
Hvor græsſer Abildgraa,
Hvorover de Sølvlys blanke
Med Dødningglandſen ſtaae,
Heel grandt da Strange ſkjønner,
At Thoralil er død:
Der ligger hun med to Sønner
Udi ſit kolde Skjød!

Da drog han Sværdet, det tunge,
Stak gjennem Torve ned;
Stenene nede runge,
Som han grov Graven bred.
Den Hvælving snildt han hulte
Tæt under vilden Tjørn,
At Kulen kjølig skjulte
Moder med tvende Børn.

Men som over Graven han stønner,
Saa meget hjertemoed,
Ham tyktes, de smaa Sønner
Græd under pandsret Fod.
Ham tyktes, der lød en Klage
Dybt under sorten Jord:
„Dine Smaaborns Levedage
Forkortede Du ved Mord!"

Ei vidste han, at den Støien
Kom af at Banken var huul
Og at en Grævling i Høien
Færdedes i sit Skjul.
Ham tyktes, hans Børn ham vented,
Hans Børn og hans Hustru kjær:
Da saae han mod Firmamentet
Og faldt i sit eget Sværd.

Janitscharen.

1.

— Zulma, ved Kysten ankre nu Skibe,
Ude paa Søen skimter jeg fleer:
Flaaden forsamles, kan jeg begribe,
Afreisen snarligt, frygter jeg, skeer.
Græske Matroser, begede Gutter,
Stirre med Lyst paa det svulmende Blaae —
Zulma, kun nogle bange Minutter
Har jeg tilbage, saa skal jeg gaae!

Fordum paa Landjord bygged Din Tanke,
Nu skal paa Dybet den skifte sin Tro,
Følge som Søfugl Vimpel og Planke
Fjernt — til Ægypten, sige de jo.
Sløret tilbage! vær nu blot munter,
Skjøndt Du er deilig i Taarer at see.
Zulma, kun nogle bange Sekunder,
Saa maa, min Zulma, Skilmissen skee! —

„Siig mig, er Veien lang over Havet,
Kan jeg Ægypten see fra mit Slot?
Mangen Fregat har Søen begravet,
Ak, er blot Skibet fikkert og godt?
Vee mig! mangfoldig er dennegang Faren —
Ægypterinden er venlig og smuk:
Amurath, svar mig, vil Janitscharen
Tænke paa Stambul, ændse mit Suk?"

„Persiske Schawler sendte den snilde
Kjøbmand igaar mig, han fra Damask:
Ingen af Tøierne klæde mig vilde,
Farven var stedse for broget og rask.
Sort kun, Amurath, vil jeg mig klæde,
Taus vil jeg gaae i min Faders Gaard,
Ikke mig pynte, ikke mig glæde,
Førend igjen for mit Øie Du staaer." —

— Seer Du Cypressen hist, som jeg planted?
Liflig den staaer i en malerisk Egn.
Den paa min Troskab være Dig Pantet,
Og paa mit Liv Dig et varslende Tegn:
Naar den veemodigt med Bladene hænger,
Dette betyder, jeg elsker Dig ei!
Og gaaer den ud, da vid, at ei længer
Heller vist lever paa Jorderig jeg!

Men naar mit Træ staaer frodigt i Dalen,
Bladene lægges i tykkere Lag,
Og naar om Aftenen Nattergalen
Slaaer i dets Top sit fulde Slag:
Da er det Tegn, at karsk ud af Striden
Amurath kom, at han haver det godt,
Og at han længselsfuldt fra Pyramiden
Stirrer mod Stambul og Zulmas Slot! —

„Amurath, ak selv blomstrer end Træet,
Troer Du, at dette kan være mig nok?
Mahomeds Maane staaer jo i Næet,
Varslende Drømme der kommer i Flok:
Alt jeg din Hest seer, vild uden Rytter
Farer den om, for at søge Dig op,
Finder paa Marken Dig, snøfter og lytter,
Skraber med Hoven paa livløse Krop!"

„Bosporus drøner fjendtligt derude,
Jordbunden skjælver — nei, det er mig!
Morgenens Taager Sorrig bebude,
Sorrig for Fleer end for mig og for Dig:
Sultanens Throne, mumler man, ryster,
Seire vil Christus, i Syd som i Nord;
Riget styrter ved Bosporus's Kyster —
Snart vel i Stambul Russeren boer!" —

2.

Borte var Amurath — Zulma veemodig
Vandred hver Aften i Dalens Græs,
Glæded sig dog, at fager og frodig
Trivedes stedse den kjære Cypres.
Da kom til Landet en brændende Tørke,
Glødende Jordbund gispede mat,
Planterne savned Skygger og Mørke,
Sparsomt faldt Duggen paa Græstørv og Krat.

Syg var Cypressen — bladfulde Krone
Tæredes hen af Mangel paa Regn;
Nattergalen med klagende Tone
Jamred over den døende Egn.
Bleg stod Zulma, stirred alvorlig
Hen paa det elskede, syge Træ:
„Sangfuglen sørger, Cypressen er daarlig,
Amuraths Maane staaer vist i Næ!"

„Kastet fra Sadlen ligger paa Valen
Amurath vist med et dødeligt Saar;
Zulma kan ikke lindre ham Qvalen,
Hos ham ikkun den Fremmede staaer.
Visnende Træ mig Sandheden siger,
Bladenes Falmen jeg tydeligt seer,
Og fra min Amuraths Ansigt viger
Livets Rødme nu meer og meer!"

„Dog — han aander endnu og han sender
Mig om sin Sygdom det aftalte Bud;
Kraften muligt tilbagevender,
End er Cypressen jo ei gaaet ud.
Den og de andre visnende skrante,
Ak, men dog stedse den lever endnu —
Dog fra nu skal den truende Plante
Længer ei fylde mit Hjerte med Gru".

Og hun hentede hurtigt en Slave,
Bød ham at hugge Cypressen om!
Angst da fløi fra den øde Have
Sangfuglen, som i Foraaret kom.
Klynkende lød en Røst fra Stammen:
„Dræber Du, Zulma, selv din Ven?
Amuraths Lampes sidste Flammen
Nænner Du grusomt at veire hen?"

Og der stod hun forvildet, bedrøvet,
Græd bag det skinnende Sølverstør:
„Lig nu paa Jorden, straffet og kløvet,
Du skal ei varsle, at Amurath dør;
Du skal den dræbende Vished ei bringe,
Du skal ei martre mig Dag og Nat:
Haabets Sange skal for mig klinge,
Røsten fra Dig var mig længe forhadt".

„Bort med Varselet, bort med Tegnet,
Selv vil jeg varsle min Fremtid mig:
Kun for en Stund er min Yndling segnet,
Saaret han er, dog end ikke Liig.
Kun for et Øieblik daled i Vesten
Julmas Sol bag en Sky af Sorg:
Amurath atter sidder paa Hesten
Stirrende hen mod min Faders Borg".

„Ja, der er smukt i Haabets Riger,
Der vil herefter jeg søge Læ;
Meer vil jeg troe paa hvad Hjertet siger,
End hvad der hviskes fra dunkle Træ.
Klæde jeg vil mig i brogede Tøier,
Smykke mit Haar med mangen Blomst,
Og under Sang og Slavindernes Løier
Gladelig vente hans Atterkomst".

„Du, som er Drot over Sol og Maane,
Drot over Jorderigs seilende Øe,
Du vil det Skabte visselig skaane —
Amurath er for ung til at døe!
Vend Dig til dem med de hvide Lokker,
Vend Dig til ham, der af Livet er kjed,
Men hvor sig Ungdomskræfterne flokker,
Der lad ei Dødsenglen dale ned!"

3.

Styrtet fra Hesten Amurath ligger
Ventende Døden paa Valpladsens Eng;
Sablen var skarp og Haanden var sikker —
Snart springer Livets dirrende Streng.
Fjenden medlidende bær ham til Teltet,
Saaret er dybt og Feberen vild —
Søvnløs paa Leiet sig Amurath vælted,
Og paa hans Hjerne det brændte som Ild.

Endelig sænked sig Søvn paa hans Pande,
Søvn vel, men afbrudt af Drømmenes Spil;
Mørke Fantomer fra Løgnens Lande
Kom og forsvandt og nye kom til.
Men naar den ængstende Drøm jeg maler,
Den, som qvalte hans Aandedrag,
Trøster Jer ved, naar hans Stjerne daler:
Stjernens Forsvinden bebuder — en Dag!

Først ham tyktes, at fjernt i Haven
Zulma stod, han fornam hendes Røst:
„Amurath ligger kold og begraven,
Vælge jeg vil mig en levende Trøst;
Sukke jeg vil ei meer for den Døde,
Af min Erindring jeg sletter ham ud;
Livet tilhvisker mig Ord saa søde,
Jeg vil ei være Beenradens Brud".

Og han saae, hvordan hun i Haven
Stirred med Had paa Cypressen hen,
Og han hørte, hun kaldte paa Slaven,
Bød ham at splintre og kappe den.
Amurath hørte Saugen hvine,
Amurath hørte Ørens Hug;
Da fortrakkes den Sovendes Mine,
Og fra hans Bryst lød klagende Suk:

„Skræmmer Du Fuglen, Zulma, fra Reden,
Den i hvis Sang vi vor Glæde fandt?
Dræber Du, Zulma, hvad Kjærligheden
Plantede som et Troskabspant?
Hører Du ikke min Røst fra Stammen:
Dræber Du, Zulma, selv Din Ven?
Amurats Lampes sidste Flammen,
Nænner Du grusomt at slukke den?" —

Drømmen forandredes. Zulma for Speilet
Ordned sin Dragt — han fornam hendes Ord:
„Skulde jeg sørge fordi han seiled?
Skal jeg gaae sort som den sorte Jord?
Nei, jeg vil gaae i de brogede Tøier,
Blomster skal smykke mit deilige Haar!
Dandsen veed jeg min Skjønhed forhøier —
Vel! Tambourinen jeg muntert slaaer!"

Da forbandede han sine Qvaler,
Barsk han reiste fra Bolsteret sig:
„Smykker Du Dig med persiske Schawler,
Nu da Vorlagnet væves for mig?
Sortklædt, Zulma, høitideligt lovte
Du mig at gaae i Din Faders Gaard —
Nu krandser Demantbæltet Din Hofte,
Purpurfolden Din Fodsaal naaer!"

„Og medens Amuraths Livskraft svinder,
Medens min isnede Barm blier trang,
Dandser i Kreds af muntre Slavinder
Zulma ved Tambourinens Klang!
Dands paa min Gravhøi, Du som mig daared,
Styrt saa deri — bliv Beenradens Brud!" —
Og han rev heftigt Bindet fra Saaret —
Blodet og Livet strømmed da ud.

Hinduerens Tro.

— „die merkwürdigen Systeme der Indier, dieser Griechen der Urwelt!"

F. Schlegel.

Lytter Alle til min Tale,
Hør min Lære, lyd mit Bud,
Hvad jeg siger vil husvale,
Jeg er Brama, Verdens Gud.
Kom til mig hver den som lider,
Som har efter Sandhed Tørst;
Om de forbigangne Tider
Jeg belærer Eder først.

Der var Verdner førend denne,
(Hvis Du troer paa Røsten min)
Fleer end to, ja fleer end trende,
Der var Slægter førend din!
I min Bog der staaer det skrevet,
Hvad ei aner just Enhver:
Førend nu din Sjæl har levet,
Den har levet førend her!

Du har seet en anden Klode,
Du har havt en bedre Tid;
Ei da tvivled Du — Du troede!
Reen var Sjælen, reen din Jid.
Ei fra Himlen hørtes Torden,
Lynet slumred i min Haand:
Frisk og sommergrøn var Jorden,
Da var lykkelig din Aand!

Dengang laante Jorden ikke
Lyset fra den stolte Sol,
Nei, den blændte Solens Blikke,
Funkled selv fra Pol til Pol;
Og den lyste stærkt og varmed
Hvor den gik sin stolte Gang —
Ak, men nu er den forarmet,
Og dens Børn er stødt' i Trang!

I hin Tid, saa langt tilbage,
At dens Tilvær knapt Du troer,
Leved Du alt skjønne Dage
Paa den gudvelsignte Jord,
Lykkelig, til den forvoldte
Ved sin onde Hu og Daad,
At jeg slap den længe Holdte
Og nedslængte den i Graad.

Derfor har ei Jorden Flammer,
Mørk er nu den gamle Borg;
Derfor vandrer Du i Jammer,
Derfor kjender Du til Sorg;
Bøiet gaaer Du, tidt bedrøvet,
Men paa mig ei harmfuld bliv:
Sorg er Straf for Synd udøvet
I de forudgangne Liv! —

Jeg har løftet Taagesløret
Fra den dunkle, gamle Tid;
Hvad jeg hvisker nu i Øret
Gjelder denne Verdens Jid:
Faderligt jeg vil formane
Mine Børn paa denne Jord;
Uden mig de kan ei ane
Hvad i dette Jordliv boer.

Vogt Dig for hver listig Qvinde,
Bøi forsigtig Blikket ned!
Husk, hvad Du paa Jord mon binde,
Bandt Du og for Evighed.
Atter glæd Dig: fager Pige,
Som i Sind Du havde kjær,
Hun er Din i Bramas Rige,
Hvis Du eied hende her.

Meen ei, Menneſket alene
Fik af Brama Tankens Gniſt!
Fuglen paa de grønne Grene,
Den har og en Sjæl forviſt;
I Naturen tuſind Aander,
Tuſind Væsner dølge ſig:
Hver, ſom Du, af Qval ſig vaander,
Hver, ſom Du, paa Fryd er riig.

Planten ſtrækker ſine Arme
Opad med veemodig Hu,
Længes efter Lys og Varme,
Har en evig Sjæl ſom Du:
Gjennem Skoven, Bølgen, Luften
En uſynlig Livsaand gaaer,
Meen ei, Du kun har Fornuften —
Bramas Godhed Alle naaer!

Og hvert Væſen i Naturen
Elſker Dig og er din Ven,
Skjøndt Du tidt bag Fordomsmuren
Stirrer ſpodſk og ſtolt paa den.
Først naar Du af dine Lige
Vorder haanet og forladt,
Vender til Naturens Rige
Du dit Blik i Sorgens Nat.

Da først til sin sande Moder
Tyer en utaknemlig Søn;
Og hun skjænker ham de Goder,
Som han nævner i sin Bøn;
Da først hendes Skjønhed fatter
Den forbauste unge Søn:
Hun var før en vanskabt Datter,
Nu blier hun hans Moder skjøn!

Men, som hun din Vunde heler,
Lægekløgtig, moderøm,
Og som hun din Sorrig deler,
Lindrer den ved Søvn og Drøm:
Saa hun harmes, naar hun skuer
Atter Dig i Syndefald:
Udaf Bjerget bryde Luer,
Udaf Skyen Tordenskrald!

Naar Du staaer ved Kokospalmen,
Da hver Gnist af Ondskab qvæl!
Seer paa Bladet Du en Salmen,
Det er Rødme for din Sjæl!
Gaaer Du med urene Tanker
Der, hvor Ganges vælter sig,
Og den taarner Bølgebanker —
Det er Taarer over Dig!

Hvis din Haand sig her forsynder
Mod en Broders nøgne Bryst,
Vild, at Vinden det forkynder
Samme Dag med hæse Røst!
Natlig Udaad paa Altanen
Sees vel ei af Bramas Sol,
Men fortælles af Orkanen
Til den vide Nordens Pol!

Vogt Dig: Seeren, den gamle
Lurende Samvittighed,
Grov sig, for din Jid at samle,
Taus i Hjertets Kule ned!
Fælles Bjerge, fælles Floder,
Fælles Luft og Himmelrum,
Fælles har Du med din Broder
Efter Døden Bramas Dom.

†

A. Müller.

(Conferentsraad, Høiesteretsassessor, Com. af Dannebroge).

„Hvi vil I sørge, for I seer et langt,
Et daadfuldt Liv den travle Jordgang endte?
Siig, havde dette Liv ei naaet hvad mangt
Et andet ei at opnaae turde vente?
Var ei den Dødes Værk, det velbekjendte,
Et Omfang af hvad Menneskét formaaer?
Hans Liv! vend Øiet did, det taareblændte,
Og see! et fuldendt Landskab for Dig staaer,
Saa smukt, som Du paa Jord at see det faaer,
Med Sommersø, med Blaaluft og med Vaar".

„Naar Uhret gaaet har den lange Dag
Og viist Minut, Secund, saa sikkert, troe,
Maa det da ikke slaae sit tolvte Slag
Og pege paa den stille Midnats Ro?

Hvad vil I meer? vil I fra Himlens Bo
Nedtrodse ham en Evighed paa Jorden,
Vil eet Liv I forlænge ud til to?
See, hver en Daad, som man i Syd og Norden
Af een Mand fordre kan, er fuldbragt vorden,
Hvi vil I vredes da paa Verdens Orden?" —

Saa spørger Philosophen — muligt Flere —
O svar dem Du, der græder ved hans Grav:
Nei Kongen, Staten, Verden kan ei Mere,
Kan Meer ei fordre, end hvad Denne gav.
De, som i Frastand, hist fra Hytten lav,
Den Døde kjendte, hist fra Stormandssalen,
De veed, at hvert hans Skridt var maalet af
I Tommer efter Retsinds feilfrie Alen;
Naar Solen skinnet har, de see dens Dalen
Med Foleløshed, kjender ei til Qvalen.

Men vi, som mindre fjernt hans Hjerte vare,
Som stirred mere frit ind i hans Sind,
Den meer fortrolige, den mindre Skare,
Hvem Lykken vied til hans Nærhed ind,
Vi trøstes ei, fordi vi kan forklare
Naturens Død af en naturlig Grund:
Vi saae, hver Levedag var vel en Fare,
En grufuld Nærmelse til Dødens Blund;
Forstanden saae det, men til sidste Stund
Var Hjertet blindt, veemodig taus vor Mund.

O Du, hvis Sjæl for Ynglingen stod aaben,
Hvis Arm mod Oldingen var hjælpsom strakt,
Du Manges Trøst, ei blot i Fløielskaaben,
Men i din simple borgerlige Dragt
Trøst for Enhver af Sorgen nær Dig bragt,
Du bli'er ei glemt paa een Dag eller tvende,
Du stirres paa, skjøndt jordet uden Pragt!
Ei Sorgen er med Togets Gang tilende,
Tidt vil vor Tanke, tidt sig til Dig vende,
Skjøndt ønske Dig tilbage ei vi nænne.

Patricierne maae nu dit Raad undvære,
Din Haand har lukt for fattig Borger sig,
Du, Fader ikke blot for dine Kjære,
Men Fader for Enhver, som søgte Dig!
Og Du, som stedse mild og hjertelig
I Tale overbar med Ven og Fjende,
Kun saae det Gode, fjern fra smaalig Krig,
Dig maatte Herrens Tjener intet Minde
Ved Kisten sætte, ei han maatte binde
En Krands, hvor tusind Blomster var at finde!

Jeg troer paa Christus, ham, som dræbte Døden,
Jeg troer, at hæve sig kan hvad der faldt,
Jeg troer, bag Natten ligger Morgenrøden,
Jeg troer, at Urnen ikke gjemmer Alt:

Der er en Verden, har man mig fortalt,
Hvor vore Haab bli'er Virkligheder sande,
Hvor evigt Formens Skjønhedslove gjaldt,
Hvor ei i Taarer dunste Havets Vande,
Hvor ingen Fure rynker Englens Pande,
Der, Müller, der er Du, i Edens Lande!

Er der usynligt Vei fra her til hisset,
Tør disse simple Strophер vel Dig naae!
Vil Ingen her dem elske, dog forvisset
Jeg er, at Du dem ikke vil forsmaae;
Du vil en dæmpet sønlig Røst forstaae
Og stille venligt mine Suk ved Siden
Af dem, der fra din egen Kreds udgaae.
Held Den, der kan, som Du, fuldende Striden,
Hver Fordring fyldestgjøre, stor og liden,
For Evigheden leve som for Tiden.

Zigeunerſken.

Herr Greven ſtod ved en Vinduespoſt
Og ſtirred ud imod Veien:
Morſom at ſee var i blanke Froſt
Sneefogets Tumlen og Dreien.
Stillits og Guulſpurv i Ladegaard
Søge ſig kummerlig Føde:
Lumſke Forvalter i Stalddøren ſtaaer,
Skyder dem alle døde.

Hr. Grevens Søn, en raſk lille Dreng,
Kom løbende til ſin Fader:
„Ude paa Veien et løierligt Slæng
Sig nærmer med ſære Lader.
En lille Pige, taalelig kjøn,
En Mand og en Kone jeg ſiner!“ —
Hr. Greven ſvarte ſin undrende Søn:
„Manden er en Zigeuner“.

Mand og Kone samt Pigelil,
De udgjorde hele Horden;
Den halvvoxne Pige, munter og mild,
Reiede nede i Gaarden:
„O maae vi komme paa Slottet op
Til Moro for Deres Naade?
Mellem Æg kan jeg med luftige Hop
Dandse paa kunstig Maade!"

„Paa Ryggen har Fader et Brædebuur,
Der sidder en liden Abe!
Det er det Dyr, efter hvis Natur
Os Mennesker Gud mon skabe.
Joli, kom ud, Du maa dandse, hei,
Lad os see dine morsomme Fagter!
Dine Lige, Joli, ere Greven og jeg, —
Vi har kun forskjellige Dragter".

„Jeg spreder mine Æg paa den frosne Jord,
Jeg dandser, men tør ikke falde,
Thi Æggene skulle jo paa vort Bord
Jaften mætte os Alle.
Lidet tænkte vist Hønen paa,
Saa hurtigt at vorde bedrøvet:
Hun haabed en Kyllingeflok at faae —
Men til Gryden vi Æggene røved"

„Hr. Greve, Naturen er vældigt riig,
Deraf dens uhyre Ødsler!
Det halve Jordliv den gjør til Liig
Og dræber det grumt i Fødslen:
Af Sneſe Æg blive Kyllinger to,
Rovfuglen æder den ene,
Den anden gaaer sulten og uden Ro,
Søger Korn mellem nøgne Stene!"

„Deres Naade, blandt hundrede Menneſker man
Kun træffer en enkelt Greve;
De Nioghalvfems maae af Brød og Vand
Særdeles tarveligt leve.
Vi sove foruden Væg eller Tag,
Under Regnens ſkyllende Vande —
Den lille Greve gaaer hver en Dag
Med vandfrie Blik og Pande!"

„Naturen var ikke de Fattiges Ven,
Den var os en haardhjertet Amme:
Deres Naade kan gjøre det godt igjen,
Gjør De Naturen tilſkamme.
Vi komme som Fugle til Ladegaard,
Vi søge kun Affald til Føde —
Vær ikke som han, der i Stalddøren ſtaaer
Og ſkyder Armod tildøde!" —

Saa dandsed hun mellem de spredte Æg
Under Klang af Tambourinen,
Og skimted man end den trinde Læg,
Uskyldig var Holdning og Minen:
Trohjertig hun dandsede op og ned
Med Bind for Panden og Øiet:
„Joli, kom frem, Du maa dandse med,
Du skal ogsaa være forsøiet!"

Der svævede hen det selsomme Par
Under Kredsens beundrende Tien!
At sammenligne de Tvende var
Med Begeistring og Ironien.
Og naar hun venlig, ja næsten øm,
Ham Haanden rakte til Kjæden,
Da var hun en deilig Ungdomsdrøm,
Og Joli var — Virkeligheden!

Men Hr. Greven fandt i Dandsen Behag
Og vendte sig til den Lille:
„Du skal ei sulte fra denne Dag,
Ei dandse aarle og silde!
Jeg Betlersken tager i Datters Sted,
Jeg vil gamle Fordomme trodse:
Naar jeg kjører ud, skal Du kjøre med
I min pyntelige Carosse!"

„Lege Du skal med min lille Dreng,
Gaae ham lidt imellem tilhaande;
Passe paa naar han løber paa tilfrossen Eng,
Hans kuldskjære Fingre beaande;
Efter Middagstaffelet munter og rap
Læse høit de franske Journaler,
Gnide mine Been med en ulden Lap,
Og mildne min Podagras Qvaler!"

„Men naar jeg til Keiserens Fødselsdag
Besøger Hovedstaden,
Og Flirspandet rask uden Pidskeslag
Stormer igjennem Gaden,
Naar Alle med Undren seer op til mig
Og Skildvagten præsenterer:
En Deel af Saluten da tilkommer Dig —
Man seer, jeg Dig protegerer!"

„I Mode Du kommer om føie Tid —
Ha, jeg seer alt dit Hie slaaer Funker!
Sin Haand tilbyder i Handske hvid
Dig hurtigt en Kammerjunker.
Din Skjønhed vil snarligen op og ned
Paa Pynt og Coiffure vende:
Den eneste Dragt, hvoraf Hoffet veed,
Den blier à la Egyptienne!"

„Den hele Verden, paa Hofferne nær,
Er — meer eller mindre — Canaille:
Min Pige, derfor taknemlig vær,
Jeg frier Dig kanskee fra en Galge,
Og fører Dig ind i et gyldent Pallads,
Hvor man kjender ei Næringssorger,
Hvor Fyrster og Prindser finde Plads,
Men ei den stupide Borger";

„Hvor Himmelens hele Herlighed,
Dens skinnende Stjerner og Solen
Kan siges at være dalet ned,
Saa Folk dem bærer paa Kjolen;
Hvor Menneskет ei er Menneske meer,
Men betragtes som store Guder —
Kort, hvor man det Sorte i Livet ei seer,
Men Alt er couleur de Ruder!" — —

Den brunladne Pige lyttende stod,
Saae stundom hen til sin Fader
Og tripped uroligt med spæde Fod —
Ak, mon hun sin Stamme forlader?
Anende Uraad stirred Joli
Veemodigt paa Herskerinden;
Da svarede Pigen med Skjelmeri
Og Smilfordybning i Kinden:

„Kan Himmelens hele Herlighed,
Dens skinnende Stjerner og Solen
End siges at være dalet ned,
Saa Folk dem bærer paa Kjolen,
Saa mener jeg dog, at det bedre var
For Hoffets talrige Vrimmel,
Om indenfor Kjolen de Alle bar
— I Hjertet — en Fredens Himmel!"

„Tidt koster Stjernen et slaviskt Buk,
Med Titler belønner man Smiger;
Tidt bærer ved Hofte man Sabel smuk,
Men derfor er man ei Kriger.
Langt hellere færdes i fri Natur
Og løbe til Solen daler,
End stille sidde bag fornem Muur
Og lindre — Podagras Qvaler!"

„Langt hellere dukke Hovedet ned
For at undgaae Sneefald i Øiet,
End hist, i en hectisk Herlighed,
For Fyrster at sidde bøiet!
En Skilling jeg tager taknemlig imod,
Jeg dvæle vil Øieblikke —
Din Rigdom sparker jeg til med min Fod,
Og Livet sælger jeg ikke!"

Men Greven kunde slet ikke forstaae
Den Foragt for de høie Sale,
Men anede dog, at der Ondskab laae
Formummet i Pigens Tale;
Han raabte: „Flygt, eller føl min Stok,
Jeg er kjed af den Dands og den Gjøglen!"
Og derpaa han viste den fattige Flok
Ryggen og — Kammerherrnøglen!

Promenaden om Natten.

Il faut rire avant que d'être heureux, de peur de mourir sans avoir ri.

La Bruyère.

Søren, saa kom da nu, Søren, min Ven!
Søren, nei det var da Fanden til Drikken.
Kom, lad os ſlentre ad Gaderne hen —
O saa hold op med den Hikken.
Ak, hvor min Kind dog er blusſende rød,
Søren, den Punſch blier tilſidſt dog min Død.
Kom lad en Stund os om Heſten
Gaae i fortrolig Paſſiar!
Kinden maa kjøles i Blæſten —
Hvad vil Du hjemme, din Nar?

Hører Du, Søren? nu Klokken er to,
Klokken er to nu og vi ere tvende,
Hele vort Selſkab er gaaet til Ro,
Det tog for tidligt en Ende.

Natuglen kaldes Studenternes Fugl,
Den kommer sildigt først ud af sit Skjul.
Stjernen paa Himmelens Bue —
Stirre paa den er min Lyst,
Men det er hæsligt at skue
Stjerner paa Menneskets Bryst.

Kom, vi vil vandre til Klokken er tre,
Du og saa jeg og min Ruus ere trende.
Hvad? hvor vi er? kan Du ikke da see
Hov'dvagtens Skive derhenne?
Hist, hvor de Stene med Jernlænker staae,
Der er Theateret, stol Du derpaa.
Hvorfor mon skulde jeg lyve?
Løgn er til Ingenmands Tarv:
Løgnere, Mordere, Tyve
Faae ei den himmelske Arv.

Kom, lad os vandre til fire den slaaer,
Vi og to Ruse, vi udgjør jo fire.
Kors, det er svært, saa Du vaklende gaaer,
Øinene døsigen plire.
Der staaer Theatret, naa, seer Du det nu?
„Engang til Brædderne stod jo Din Hu?"
Ja, det var underligt, Søren,
Kan Du de Griller forstaae?
Tidt har jeg misundt Acteuren,
Naar jeg paa Scenen ham saae.

Bogen er som et Kapel og en Grav,
Hvor Dine Haab og Ideer Du jorder;
Diet har Fordringer, Sandserne Krav:
Ciffret ei levende vorder.
Da blier en fredelig Mægler og Tolk
Kunstneren midt mellem Digter og Folk.
Det som var sparsomt beundret
Staaer han mod Glemselen bi:
Høit han forkynder for Hundred
Hvad der kun læstes af Ti.

Er han ei Frihedens eget Symbol?
Vender mod Fattigmand venligt sin Tale,
Vender den dristig mod Høihedens Pol,
Ryster selv Herskerens Dvale!
Minder han ikke ved Holdning og Gang
Om hvad i Oldtid fra Meiselen sprang?
Viser han ikke hver Aften,
Norden til inderlig Fryd,
Det som hin Mester i Kraften,
Thorvaldsen, hugged i Syd?

Søren, det er som en Blyhat der sad,
Vægtig og trykkende, smeddet om Panden.
Vægteren sidder i Skuret saa lad —
Vægter o hør, hvor er Branden?

Hvad, har han siddet og snivet, min Fa'er?
„Aa, lille Herre, I er jo en Nar!"
Hører han ikke den Klemten?
„Det er jo Meelmandens Kat." —
Ilden er i Nummer femten!
„Femten har jeg sgu besat." —

Søren, det er som paa Skøiter jeg gik:
Benene glide, mod Eierens Villie.
Dertil saa ærgrer det mig, at jeg fik
Punsch paa min gode Chenille.
Ak, hvilke Fristelser har ei vor Jord!
Hist kommer een os imøde, min Broer.
Seer Du? i Form af en Qvinde
Tripper paa Hjørnet der een:
Seer Du? de natlige Vinde
Blotte det velskabte Been.

Søren, jeg vædder saa høit som Du vil,
At Du faaer ondt i dit Hoved imorgen.
„Driller Du atter? Hvad skal det dog til?
Du kjender ikke til Sorgen:
Ondt i sit Hoved, Du broutende Nar,
Faaer ikke Du som et Hoved ei har." —
Ikke begynd nu at skumle —
Nei, hvad er det for en Lugt?
„Hører Du Vognene rumle?"
Skynd Dig blot, hurrigt paa Flugt!

Søren, i Tiden naar skilte vi gaae,
Een vel i Jylland, i Fyen vel den Anden,
For vor Erindring skal Rusen da staae,
Vægteren, Tøsen og Branden.
Bedre vi kunne vel anvendt vor Tid,
Renere kunde vel været vor Jid,
Men mere livlig og munter
Neppe der kommer en Dag,
End disse lyse Secunder,
Som vi nu har paa vor Bag.

Bortreisen *).

Aldrig glemmer jeg den skjønne Nat,
Da hun til mit Telt kom bly og bange,
Stod i Døren skjælvende saa mat,
Saae sig om saa ængstligt flere Gange;

Sagde til mig disse smukke Ord:
„Tør jeg ogsaa ind i Teltet træde,
Tør jeg troe, at den, der inde boer,
Ikke myrde vil min Moders Glæde?"

„Vil Du tale med mig rene Ord,
Tale med mig som en kjærlig Broder?
Er saa barnligt from Du som jeg troer,
God som Englen i de fjerne Kloder?" —

*) Motivet til dette Digt findes i en Elegie, forfattet af en lærd hinduisk Philosoph og Philolog, Mir Muhammed Husain før hans Reise til Haidarabad med Richard Johnson Esqr. Elegien findes oversat i Prosa i Indledningen til Wests danske Oversættelse af Sacontala, Pag. XX.

Da jeg raabte: „kom kun, smukke Barn,
Kom, vær barnligt hilset mange Gange!
Denne Haand ei fletter listigt Garn,
I mit Hjerte slumrer ingen Slange."

„Vi vil tale som to Søstre smaa,
Som to Stjerner tale med hinanden,
Som to Blomster, der ei Synd forstaae —
Kom, jeg kysser Haanden kun og Panden!"

„Vi vil her i denne stille Vraa
Os indbilde, at vi ei er ene,
Handle som om Mange paa os saae,
Dnske fromt og have Tanker rene."

Og beroliget hun kom mig nær,
Og jeg saae, hun bleg var og sørgmodig,
Og jeg saae ved Lampens hvide Skjær,
At den fine Fod var ridset blodig.

Og jeg saae, hun havde vistnok grædt,
Og jeg saae, hun endnu følte Qvalen,
Og jeg saae, hun frøs og syntes træt,
Og jeg saae, hun ikke bar Sandalen.

Grandt jeg saae, at hun var ung og smuk,
Og jeg hørte hendes Hjerte banke,
Og jeg vidste, mig gjaldt hendes Suk —
Men bestandig reen var dog min Tanke.

„Du vil reise!" — sagde hun saa blødt —
„Derfor til Dig kommer jeg i Teltet:
Dengang Alle hjemme slumred sødt,
Stod jeg op, tog Sløret paa, tog Beltet."

„Moder min det ikke vide maa,
Derfor løsned jeg de gyldne Ringe
Fra min Ankel, da jeg skulde gaae,
At forrædersk ei de skulde klinge."

„Veiens Flintestene skar min Fod,
Thi forsigtigt jeg Sandalen kasted:
Derfor seer Du her Din Piges Blod,
Seer dets Stænk paa Veien hvor jeg hasted."

„Ingen Stjerne skinte for mit Blik,
Skyen drivvaad hang paa Firmamentet;
Ikkun Lynet lyste hvor jeg gik,
Saa Dit Telt at finde knap jeg vented."

„Reise vil Du! er paa mig Du vred,
Siden Du med Længsel seer mod Stranden?
Vidste Du, hvad dette Hjerte leed —
Elsker høiere Du nogen Anden?"

„Ak, i Søen lever slimet Kryb,
Stormens døde Offre boe i Vandet —
Hvorfor seile over Gravens Dyb,
Naar Du aande kan i Fødelandet?"

„Indiens Sol har Kraft og mægtig Glands,
See Dig om, hvor smukt her er i Hjemmet!
Her er hvad ei findes udenlands,
Her er Alt jo vort og Intet fremmedt."

„Stakkels Trækfugl flakker evigt om
Og fra Fjeld til Fjeld Gazellen springer;
Fast har Menneſket ſin Helligdom,
Den er der, hvor Modersmaalet klinger."

„Troer Du, at Du modner Din Forſtand
Ved at ſee paa fremmed Jordbunds Træer?
See blot rigtigt paa vort eget Land,
Vi har Meer end mangen Europæer."

„Vil Du tale andre Landes Sprog?
Ak, det Sprog, Din Pige med Dig talte,
Sagde tidt Du før, var ſkjønneſt dog,
Thi med det vor Lykke bedſt vi malte."

„Derfor, naar Du kommer hjem igjen
Og har Sproget lært fra fjerne Zoner,
Koldere da taler viſt min Ven
Og har glemt de kjære Hjemlandstoner;"

„Glemt ei Sproget blot, men og forglemt
Dem der talte det, forglemt os Alle;
Vender hjemad anderledes ſtemt,
Saa at vi Dig ſelv en Fremmed kalde." —

Og hun kasted ned sig for min Fod,
Bønfaldt mig, som var jeg Bramaguden,
Og med vankelmodigt Sind jeg stod —
Da faldt Daggryskjær igjennem Ruden.

Angst da flygted hun for Morgnens Skin,
Flygted bort i Ly af Palmetræer —
For at hente mig, i Teltet ind
Traadte nu den blonde Europæer.

Og med hellig Gysen pegte han
Didud, hvor min Elskte flygted bange,
Raabte: „sandt er da hvad om Dit Land
Staaer fortalt i Eders gamle Sange!"

„At besjælet er hver Plante her,
At her endnu synligt Guder vandre,
Og at Alt har her et helligt Skjær,
At I Lykken eie fremfor Andre."

„Seer Du Skikkelsen bag grønne Løv,
Seer Du, Sløret viftes bort af Vinden —
Nei, hint Ansigt er ei jordisk Støv,
Denne Skikkelse er Vaargudinden:"

„Vaargudinden, som i Morgengry
Daler ned og venligtsindet spreder
Sine Gaver over Mark og By —
Ak, Europa maa misunde Eder!"

„See, hvert Skridt Gudinden gaaer
Springe Roser ud, hvor Foden hvilte!
Bort nu svandt hun — Skibet taklet staaer —
Dets Varsel vist os Held tilsmilte!" —

Men jeg saae det vel og grandt:
Roserne var Blod paa Flintestene —
Middagssolen mig paa Havet fandt
Og min Elskte hjemme gik alene.

Herregaarden.

1.

Foraaret.

Imod Sydvest paa Sjællands friske Strande
Der staaer fra Riddertid en Herregaard
Med Udsigt over Beltets mørke Vande —
Kom, følg mig, seer du ikke, det er Vaar?
Et Liv er spredt nu, som du aned neppe,
Rundt om i Hauge, Skov og Fiskepark;
Netsom et blødt, et blommet tyrkisk Teppe
Udstrækker spraglet sig hin Klovermark:
Vidd, Flora kommen er nu op til Norden,
Den fine Fod ei stødes maa paa Jorden.

Kom med! hver Aarstid har jeg seet paa Stedet,
Hvert Danmarks Veirlig har jeg prøvet der,
Hver Danmarks Sangfugl har mit Øre glædet,
Jeg har seet Reden i de grønne Træ'r.

Natur! en venlig Barndom saae jeg ikke,
Men Ynglingslykken, den har jeg dog havt,
Og her randt hine skjønne Øieblikke,
Da mine Tanker steeg i modnest Kraft,
Og da, begeistret, over Jordens Dale
Min Aand sig hæved til det Ideale.

Du stille Levning fra et fjernt Aarhundred,
Du peger paa en uddød Kraftens Tid,
En Tid af os snart haanet, snart beundret,
Men knap forstaaet trods de Lærdes Flid;
Vor Old er kun en Klogskabsperiode,
Hvor Kraften ei i Længden kan bestaae,
Hvor Jernet, som vi ufortærligt troede,
Paa Klipper ruster hen i Stykker smaa —
Ney og Murat for Kugler maatte segne,
Kun gamle Talleyrand kan ikke blegne. —

Kom med! her har jeg over Skovens Kroner
Seet Lynets Herlighed i Tordnens Sky.
Kom med! hør Himlen fyrer med Kanoner,
I Bugten søger lidet Fartøi Ly.
Nu vel, Fred findes ikke her paa Jorden,
Maaskee der ogsaa oppe føres Krig:
Slaaer Jupiter Giganterne med Torden,
Fordi de røre Kongekaabens Flig?
O nei, kom med og see Du her fra Høien:
Fra Himlen ei, fra Skyen kommer Støien,

Fra Himlen ei, fra Skyen Lyden kommer,
Thi Himlen blaaner i et Fredens Skjær:
Den store Sal de tolv Apostle rummer,
Saa skjønne som de Thorvaldsenske her;
Og han, hvem Pen og Pensel ei kan male,
Han sidder ved sin Faders høire Haand;
Hver elsket Afdød, vakt af Dødens Dvale,
— Fortælles — vandrer der, en renset Aand:
Alt findes hist, hvad savnes maa herneden,
Derfor jeg troer: did flygted ogsaa Freden! —

Kom med! o følg mig blot ud i Naturen,
Det er jo Foraar alt, læg Bogen bort.
Naturen digter nu, og see! Censuren
Kan ei ved Huller gjøre Digtet kort;
Frit synger Lærken over Hvedemarken,
Behøver ei at veie hvert et Ord
Og frygte for, at Ørnen, Luftmonarken,
I Trillen en Satire finde troer!
Kom med! i Kjæret Frøen slaaer paa Trommen,
For lang Tid siden er alt Flora kommen.

Kom med! imellem disse Buske ligger
En gammel Ligsteen slængt uændset hen;
Indskriften længst forvittret er til Prikker,
Men Sagn i Folkemunde gjemte den:

En Præstemand staaer huggen ud paa Stenen,
Ser Koner hugne staae ved Siden af;
Saa mange Gange brød han Myrthegrenen
Og hvergang blev den henlagt paa en Grav:
Med Rette blev ham intet Varigt givet,
Thi man kun eengang elske kan i Livet.

Kun eengang slynges Elskovs Blomst og Ranker
Om det ungdommelige Hoveds Lok,
Kun eengang fødes disse lyse Tanker,
Kun eengang Nornen staaer ved Freias Rok.
For travlt har Amor, har for mange Pligter,
I Øst og Vest han løbe maa med Jil;
Kun eengang paa hver enkelt Barm han sigter,
Paa Hver han skyder kun en enkelt Piil,
Han har ei Raad til at bortødsle Mere:
Thi hvad blier Verden, naar han ei har flere? —

O hør den mørke Solsorts Fløitetoner:
Den mærked os, den flygter bort med Skrig.
O tøv! jeg vil ei for Dig sætte Doner,
Jeg fører ei med Fugleverdnen Krig.
Jeg selv en Sangfugl er og elsker Sangen,
Jeg elsker Eder, mine Brødre smaa!
Jeg vil som Criticus ei domme Klangen,
Ei sige, hvo i Rækken først skal staae —
Den troer mig ei, see! bange bort den flygter —
Maaskee den om mig hørt har onde Rygter. —

Kom, sæt Dig ned, jeg vil betroe Dig Noget:
I dette Lysthuus sad i Maaneskin
Med Haanden under Kind, med Ryggen kroget
Jeg tidt og lyttede til Aftnens Vind,
Og for mit Øie, med bedrøvet Mine,
Bag Granerne, med Sceptret sønderbrudt,
Et luftigt Omrids stod — det var Christine!
Da kom i det begeistrede Minut
Heel mangen Tanke dybt fra Sjælen inde,
Og jeg besang den svenske Herskerinde.

Og jeg besang den svenske Herskerinde,
Men, ak, da Tanken paa Papiret stod,
Med Smerte tidt mit Øie maatte finde,
Mit Blæk var koldt og sort, skjøndt varmt mit Blod.
— Bliv siddende, jeg vil Dig Mere sige:
Var ikke jeg som Digter lykkelig,
Som Yngling var jeg det: en elsket Pige
Er mere værd, end jeg kan tolke Dig.
— Op, seer Du Storken? skynd Dig, aabne Laagen,
See, hvor om Næbet bidsk sig slynger Snogen.

Nu koger det derinde dybt i Jorden
Og Varmen ud i Overfladen gaaer;
Nu er der Forskjel ei paa Syd og Norden,
Italien blomstrer, Danmark har sin Vaar.

Nu trække Fuglene: paa Pyramiden
Hist i Ægypten staaer ei Storken meer;
Instinctet hvisked, det var Reisetiden,
Nu er den her og efter Hjulet seer.
Nu vandre Fiskene, de kolde, stumme,
Liimfjordens Bølger store Stimer rumme.

Du hellige, Du lyse Vaargudinde,
Berør Du ogsaa mig med venlig Haand;
Lad og for mig en nyfødt Sol oprinde,
Giv smukke Tanker mig, foryng min Aand.
I høie Trætop Egernet sig lister,
Hver Busk har Knop, Violen staaer i Flor;
En lysgrøn Farve udaf Barken brister,
Naturens Værksted flyttet er til Nord —
Kast Blomster i mit Hjerte, Vaargudinde,
Lad ogsaa der Din varme Maisol skinne!

2.

Et Sendebrev.

From the wreck of the past, which hath perish'd,
Thus much I at least may recall:
It hath taught me, that what I most cherish'd
Deserved to be dearest of all.
In the desert a fountain is springing,
In the wide waste there still is a tree,
And a bird in the solitude singing,
Which speaks to my spirit of thee.

Byron.

Det ſom ſig lønligſt rører,
Men ſom kun hviſkes bør;
Hvad Pigen gjerne hører,
Men knap dog høre tør;
Hvad Menneſkene gjemme
Hvor der er ſikkreſt lukt,
Det tolker Digtrens Stemme
I Sange reent og ſmukt.

Haanſmiil fra kolde Læber
Og vrede Pandefold
Ei Digtrens Haaben dræber,
Gjør ei hans Tanke kold:
Min Ungdoms Flammetanker,
De bedſte fra mit Sind,
Paa Døren hos Dig banker,
Min Elſkte, luk dem ind.

En Fader hist i Himlen,
En elsket Plet mod Nord,
Et Væsen udaf Vrimlen,
Paa hvem jeg sikkert troer:
Det Haab sig fast indprenter,
Det skal mig vel staae bi;
Trods hundred Recensenter
Blier det ei Sværmeri!

Blandt alle skjønne Steder
Rundt i min Fødestavn,
Kun eet mit Hjerte glæder,
Vel gjætter Du dets Navn.
Blandt favre Væsner alle,
Som findes i mit Hjem,
Kun Een jeg min vil kalde,
Vel veed Du, Thora, hvem.

Naar mine Øine briste,
Min Aande vorder trang,
Da vil jeg Tanken vriste
Ret fri for sidste Gang,
Og mindes, ret med Dvælen,
Et elsket Maleri;
Paa Billedet, som Sjælen,
Staae Thora midtudi.

Basnæs med gamle Taarne
Ved Østersøens Vig,
Mit Yndlingssted udkaarne,
Hint Billed vise Dig!
Da skal Dit Navn jeg sukke
Med glædefarvet Kind,
Og Øiet rask tillukke
Og døe med roligt Sind. —

Fra Kysten flygted Heiren
For eenlig Skippers Flag;
Jeg inde sad med Byron
Den hvide Vinterdag.
Du, Thora, kom fra Salen,
Jeg lod Dig ei forbi;
Til varme Kys blev Talen,
Hvor glade vare vi!

Og husker Du næstsidste
Beklemte Aftenstund?
Usikkre vi os vidste,
Da skjalv Din Rosenmund.
De sorte Øine smykte
En glandsfuld Taareflok;
I Haanden Du mig trykte
Den mørkebrune Lok.

Da kysted jeg Din Pande,
Da klapped jeg Din Kind;
Da syntes mig forsande
Som toned Aftnens Vind:
„Du haver Dig forsyndet
Saa meget mod Din Gud,
Og dog, fra Dommerhyndet,
Han kaarer Dig en Brud!" —

Lad denne Lok, ringbunden,
Et Forbund tolke os,
En Eed i Ungdomsstunden,
Sagt Tidens Magt tiltrods:
Ei blot for Morgenrøden,
Men længer sikkerlig,
For Livet og for Døden
Jeg haver fæstet Dig.

Net tør ved Vintertide
Ei Rosen bryde frem;
Sletingen maa det vide
Hvad vi To har igjem.
Omkring os gaae saa Mange
Med List, paa Speiderviis:
Ikkun de stille Sange
Kjende vort Paradiis.

Jeg føler, at ei glad jeg
Kan være fjern fra Dig;
Her er det dog som sad jeg
Midt mellem mulne Liig:
Af Lyst kan Diet tindre
Og Læben høit kan lee,
Men dybt i Formens Indre,
Der sidder Sjælens Vee.

Der sidder det som minder
Mig om, at Diet ei
Sin Længselsgjenstand finder,
Sin Vaar, sin varme Mai.
Koldt tales der med Pennen,
Mit Sprog er ikke godt —
Lad dette Blad fra Vennen
Tjene til Papillot.

Finis Poloniæ!

Hic situs est Phaëton, currus auriga paterni,
Quem si non tenuit, magnis tamen excidit ausis.
Ovidius.

Yngling, o Du, hvis livlige Sands er aaben for Stordaad,
Hvis ufordærvede Sind føler for Fleer, end Dig selv,
Villig o bøi Dit Øre til mig, skjøndt ubekjendt Sanger,
Følg til hin Grav Du mig hen, Graven bedækker et Folk.
Ofte paa Scenen jo rørte Dig Digterens Skildring af Sorgen,
Bøi Dig med Ærefrygt her: Clio taler i Sorg. —
Venlige Glut, som læser ved Lys for Fader og Moder,
Spring ei mit Pag'na forbi, læs for de Gamle det høit.
Hjælp for det levende Polen, Pige, besad ei Europa,
Men for det Døde har dog sagtens en Taare vel Du!

Stor var Landenes Krands, som fordum nævnedes Polen,
Over den kraftige Slægt skinte med Glæde Guds Sol;

Tvedragt splitted dog Sønnernes Kraft, uvedkommende Fyrster
Deelte med vanhellig Haand Strækningen efter Behag.
Vildt efter Død eller Frihed da kasted Du Tærning, Kosciuzko,
Intet af begge Du vandt, kun et forsmægtende Liv.
Længst paa fire Mands Arler Du bares til eensomme Kammer,
Lykkelig Du som ei seer atter et Tærningekast!
Sov i Din rolige Seng kun trygt og skjult være Sandhed,
Drøm, at Dit Polen er frit, vi ville drømme det med.

Aarene randt; i Trældom ginge de Tappre; det knuged
Polens Sønner; omsonst stirred de efter en Hjælp.
Togange stiger Messias ei ned til de ventende Slægter,
Judas derimod kom, stod i Polakkernes Flok.
Hvergang Vaaren i Landet treen med Sangfugl og Grønsvær,
Sukked af dybe Bryst Manden med Taare paa Kind:
„See paa Naturen, der moderlig vexler med Sommer og Vinter;
Kun i det halve Aar dækker den Landet med Snee.
Weichselen bryder nu op og vælter de mørkeblaae Bølger,
Bruser og skummer igjen, sprænger den fængslende Jis.
Ikkun i Mandens Sjæl ei gjelder en skiftende Aarstid,
Evig er Vinteren der, bitter Erindring om før.
Fremmede Mænd tredeelte vor Konges hellige Kaabe,
Brak med forbryderisk Greb Scepter og Thronen itu.

Slørede Fremtid, bringer Du aldrig Polen sin Konge?
Kun hvad i Fortid vi var sukke vi, bede vi om." —
Og det rasled' i Løvet, som bønfaldt og nikked Naturen,
Som om den venlige Vaar deelte den Sørgendes Qval.

Men da nu Herskerens Toile sig overstadigen stramle,
Kasted det herlige Spand Vognen og Styrer omkuld.
Fædrenelandet da kaldte med ængstelig Røst sine Sønner,
Sønnerne mylred i Flok, Landserne kom for en Dag.
Rigmanden kom, han rakte heel trolig sin fuulmende Rigdom,
Sølvet, der stod paa hans Bord, smeltedes hurtigt til Mønt.
Borgeren kom og Qvinden og fattige Bonde med Leen,
Barnet med smilende Kind slæbte paa Gaderne Steen;
Og Veteranerne kom, de Djærve, som fulgte Napoleon,
Alle saa haabed de Seir, Mange saa fandt de kun Død.

Han, som skred over Balkan og klipped af Mahomeds Maane,
Med overvældende Magt rykked i Markerne frem.
Dog — han elsked Sobieskis Folk og tænkte beslægtet,
Snart beundrede ham — Døden omtaaged hans Blik.
Lad den simpleste Gravskrift være hans evige Smykke,
Rids den i Warschaus Muur, Russer, taknemmelig ind:
„Over den Stærkes Liig græd selve hans Fjende, Polakken, —
Ved Macedonerens Grav jamred Darius's Slægt."

Gjerne da vilde Du, livlige Franker, Dig skyndt over Rhinen,
Mandig den raske Ungar traadte for Keiseren frem,
Han med det trofaste Bryst, Germanen, oprørtes i Sjælen —
Ulige Kamp vil ei godt passe med Ædlingens Hu.

Siig, hvad lærte vel os hin blodige Valplads i Polen?
At der endnu gives Mænd, som i den romerske Old,
At i Europas Midte Du finder en Slægt, som formener,
At det elendige Liv ei er det Bedste paa Jord.*)
Hører Du ei, hvor Folkene høit tilraabe hverandre?
Af en bedøvende Søvn styrte de pludselig op.
Det var den gallíske Hane, der goel med skingrende Stemme,
Folkene lyttede til, Echoet tusindfold klang;
Frihedens Morgenrøde besprængtes med blodige Roser,
Christus i Himmelen saae sørgende ned paa vor Jord.
Men siden den Tid er der en krigerisk Tummel i Verden,
Vinterens Konge vil barsk qvæle den spirende Vaar:
Det er den sytrende Mai, der kæmper med kolde December,
Ak, men Decemberen vandt, Warschaus Ruiner det saae. —

*) Summum crede nefas vitam præferre pudori
Et propter vitam vivendi perdere causas.

Keiserligt, høie Monark i det vældigt svulmende Rusland,
Keiserligt handlede Du dengang Du Polen betvang!
Det kan jeg godt forstaae, at ikke Dig villig Du fraskrev
Eiendomsret til et Folk, som Dine Fædre Dig gav:
Hermelinskaaben af Drotten maa heel og holden bevares,
Stor var Din Arv, til Din Søn gaaer den uklippet i Arv;
Ham vil Du svare hver Flig, hver Alen af Fædrenes Purpur —
Dette Du skylder Din Søn, dette Du skylder Din Slægt.
Men mere christeligt vist, om end ei lige politisk,
Havde Du handlet for Gud, Ham der skal dømme hver Drot,
Hvis før den blodige Strid Du havde med Mildhed i Diet
Sagt til de Tappre, som, nu hjemløse vandre paa Jord:
„Fremmede Mænd tredeelte den kongelig hellige Kaabe,
Brak med forbryderisk Greb Scepter og Thronen itu;
Jeg, Nicolaus, bringer nu atter Polen sin Konge,
Det hvad i Fortid I var atter I vorde ved mig!
Hvad ved en Udaad er bleven erhvervet vil ikke jeg arve,
Men jeg vil det gjøre godt, som Catharina forbrød.
See! hvor berømt end Fredrik den Stores Navn er i Verden,
Paa Katafalken der sees dog en uviskelig Plet.
Du, min Stammemoder, skal slumre roligt i Kisten,
Derfor, o Polen, vær frit, vælg nu Din Konge Du selv!" — —

Venlige Glut, som læser ved Lys for Fader og Moder,
Spring ei mit Pag'na forbi, læs for de Gamle det høit!
Hjælp for det levende Polen, Pige, besad ei Europa,
Men til det myrdede Folk Digteren vier en Sang.

Annas Löfter.

(Ideen laant af en gaelisk Vise.)

Saa taled Annas Mund iløn:
„Jeg vil ei ægte Grevens Søn;
Selv ei om Dødsot gik om Land,
Og ene leved jeg og han!
For alt det Gods, for alt det Guld,
For alt det dyre, grønne Muld,
Som Sværdet vandt paa Ærens Vei,
Jeg ægted Grevens Ætling ei!" —

„En Piges Ord" — loe Fad'ren mut —
„Er snarligt smeddet, snarligt brudt.
See, rødmende staaer Lyngen hist,
Smuk i sin korte Sommerfrist;
Nordvinden farer voldsom hen —
Af Blomsten blier ei Spoer igjen!
Og dog før Lyngens Blomst gaaer ud,
Staaer Du for Altret — Grevens Brud!" —

Da raabte Pigen: „før ved Sky,
Som Ørn, vil Svanen søge Ly;
Før levnes ei paa tørret Bund
Een Bølge meer i Øresund;
Før flygter feig fra Faren fort
Den danske Mand til Skjændsel bort —
Og selv om disse Ting kan skee,
Mig vil som Grevens Du ei see!“ —

Vandlillien før de Vindes Spil
End dækker Svanens Rede til;
End over sorte Tanggræslund
Sin Bølge vælter Øresund;
End flygted ei den danske Mand
Fra Kampen for sit Fødeland —
Og dog før Lyngens Blomst gik ud,
For Gud blev Anna Grevens Brud!

William Shakspears Eventyr.

Paa Gulvet gik Fanny op og ned,
Sin Fætter havde hun drillet:
„Han blussede stærkt og bortgik vred,
Det havde jeg dog ikke villet.
Min lille Broder, for Søster Du gaaer
Didhen, hvor Globustheatret staaer!
Der under de Marmorpiller
Han Richard den Tredie spiller.“ —

Saa hvisked hun Broder i Øret lidt,
Opmærksom lytted den Lille;
Hun nævnede Timen og Timen var Eet,
Den Time var mørk og stille.
Og skyndte sig da det vevre Bud,
Sit lønlige Ærind at rette ud,
Og flink er hans Fod, brat er den
I Shakspears tordnende Verden.

„Der staaer jo Fætter med Purpur om,
Som Konge for Englands Kyster!
O hør, Fætter Harry, tre Ord, o kom,
Jeg bringer Dig Bud fra Søster.
Du har hendes Ord dog ei vrangt udlagt?
Hun venter Dig efter femte Akt,
Men hvad skal Løsenet være
For Mødet i Tugt og Ære?"

Herr Harry stirrede snedigt ned
Med Straaler i Slangeblikke:
„Min Fanny vist i sit Hjerte veed,
At Spotord jeg gjemmer ikke.
Et Klap i Haanden, et enkelt Ryk
I Gadeklokken med læmpet Tryk:
Kong Richard! skal Løsenet være
For Mødet i Tugt og Ære!" —

Der stode de To og taltes ved
Bag Scenens tause Coulisser,
Og meente, de var i Eensomhed
Og sikkre for Lorder og Misser.
Men Shakspear, som havde skuet til
Det buldrende store Kæmpespil,
Han havde med smilende Læbe
Hørt Drengen som Mægler at stræbe.

Han tænkte: „Herr Harry, spil Richard Du her,
Og jeg vil ham hist nok være!
Du lesler jo dog med En og Hver
Og spøger med Alles Ære.
Saa Mange har jeg paa Scenen rørt,
Naar jeg blev gjennem en Anden hørt,
Og skulde da frygtsom skjælve,
Naar Ordet jeg fører selve?"

Og hurtigt han gik fra den brogede Flok,
Med Smilet om Tænkermunden
Og stod heel snart med flagrende Lok
Ved Huset, i Stjernestunden.
Et Klap i Haanden, et enkelt Ryk
I Gadeklokken, med læmpet Tryk:
„Kong Richard det er, som ringer,
Sin Krone til Fanny han bringer!" —

Af høiere Glæde der skjalv et Smiil
I Fannys livlige Mine,
Dengang hun meente, med Ynglings Iil
Ind vilde nu Harry trine;
Der skjalv et Smiil med rugende Nat,
Da Shakspear i Kammeret indtreen brat;
Den bølgende Bruunlok ruller
Ned over hans brede Skulder.

„Hvo er Du dristige Fremmede, Du,
Som Vei gjennem Mulmet finder?
Siig, hvorfor grusom og uden Blu
Du hvidne vil Pigens Kinder?“ —
Hun veeg tilbage, snart bleg, snart rød,
Fra Barmen de klagende Sukke lød,
Og under de talende Bryne
Kom Sjælens Draabe tilsyne.

„Du frygte Dig ikke, min vakkre Mø,
Jeg skræmmer en giftig Slange.
At ikke Din rene Aand skulde døe,
Derfor maatte til Dig jeg gange.
Min favre Fanny, Du kjender ei mig?
Forlængst har den Fremmede dog kjendt Dig:
Hvor Scenens Kuppler sig høine,
Stod ofte Du for mine Øine!“

„Det er Dig, som man har Ophelia kaldt,
— Forlængst har jeg kjendt Dig nøie —
Jeg saae Dig dengang Julies Gestalt
Begeistred mit stirrende Øie!
I Drømme ofte Du for mig stod,
Jeg knælte tilbedende for Din Fod,
Dog aldrig kan Shakspears Tale
Ei heller en Drøm Dig male!“

„Men spørger Du om mit Navn, min Stand,
Om mit Hjem er i Høiheds Haller —
Jeg er i London ei ukjendt Mand,
En Digter mig Verden kalder.
Folket ikkun det Glimrende seer,
Men Du skal i mig see noget Meer.
Mildt funkle de Øine klare —
O hvad vil Din Læbe mig svare?"

Han var hende længer nu fremmed ei,
Han stod som en elsket Frænde;
Det var som i Sproget der intet Nei
Til ham der gaves for hende:
„Og er Du en Digter, da kjender jeg Dig,
Der er jo Ingen som er Dig lig:
Med kongeligt formede Pande
Kun Shakspear kan for mig stande!"

Han aandede glad, han aandede frit,
Som Fuglen, der synger i Lunden;
Hun bøied sig til hans Aasyn blidt,
Med Elskov i Stjernestunden.
Tys! Klap i Haanden, et enkelt Ryk
I Gadeklokken med læmpet Tryk;
„Kong Richard!" hviskede derude
Herr Harry mod Fannys Rude.

Da lukkede Shakspear Vinduet op,
Med Smiil til skuffede Beiler:
„Kong Richard er Du? gaa, Richards Krop,
Her staaer ei Din Throne; Du feiler!
Før Richard den Tredie, det veed Du, Ven,
Da hersked William Erobreren.
Min Ven, hold Skridt dog med Tiden,
Først William, saa Richard siden!"

Kong Valdemar og Dronning Helvig *).

Der er Jagt paa Gurre hver evige Dag,
Thi Jagt er Kong Valdemars Glæde.
Hvad vil Du Ørn med Dit Vingeslag?
Nærm ikke Dig Herskerens Sæde. —
Men, vogtet af Søen og Ringemuur,
Maa Dronningen boe paa Søborgbuur,
Som Fange, den Thronebaarne!
Hvergang hun i Bølgen speilte sig,
Den større sig græd, svam sørgelig
Langt bort fra de skumle Taarne.

*) Den Misforstaaelse, som fandt Sted imellem Valdemar den Fjerde og hans Dronning, udledes i Kæmpeviserne af Kongens Skinsyge paa Folkvar Lovmandsøn; ogsaa omtales Folkvars Død i en Spigertønde). Rasmus Glad, en kjøbenhavnsk Professor under Fredrik den Anden, fortæller virkeligt i et Heltedigt om Margrethes Krig med Kong Albert, at Helvigs Terne, Anna fra Jylland, saaledes som det her er behandlet, tilveiebragte en Art af Forliig mellem allerhøieste Ægtepar.

Da klaged hun tungt for Ternen smaa,
Som sad ved hendes Side:
„Kong Valdemar foer i Silke blaa
Til Søborg ved Midnatstide;
Mig hilste han ei, men klappede Dig,
Ung Helvig er fattig, men Du er riig,
Hans Øine for Dig kun brænde!
Slig, trofaste Terne, veed Du Raad,
Da standse Du nu Din Dronnings Graad,
Min Lykke har Du ihænde." —

Heel dristige Raad har Ternen lagt,
Kun Uskyld kan slige skjænke:
„Ha, føler han først Din Skjønheds Magt,
Da skal han sit Mod nok sænke!
Og hører han først Dit Sandhedsord,
Dit Dronningeskjold han rustfrit troer,
Han kysser Din klare Pande.
Een Qvinde kan Manden vist knap modstaae,
Men hvorlunde vil det Kongen gaae,
Naar tvende med Mod fremstande?"

Hvo rider saa taus i den bælne Nat
Tæt ind under Søborgs Linde?
Kong Valdemar har sit Slot forladt,
Han søger en — Elskerinde.
Graaskimlen han toiler Broen nær:
„Den smukke Terne mig stevned her —

Ung Helvig, Du rolig drømme!
Mit favreste Skib paa Bølgen gled,
Men troløst stak det i Dybet ned —
Med Baad maa nu Kongen svømme!" —

Den gothiske Borg er i Mulm tilsløret,
I Stalden kun Svendene vaage,
Men de have Kongens Gang ei hørt,
Ei Klappren ved vestre Laage.
Og Kongen sig sneg med sagte Skridt;
Fra farvede Ruder, sværmerskblidt,
Ham lyste kun Maaneskjæret.
I Gangen han fandt en Haand saa blød,
I Kamret han kysted en Læbe sød —
Smaaternen det vel har været! —

Men da nu i Gaarden Hanen goel
Og Dagen oprandt saa vide,
Da straalte fra Vinduet stærken Sol —
Ung Helvig laae ved hans Side!
Hun mærked med Lyst og halv med Vee,
At Kongen til Gulvet ned monne see
Og taug som i Dødens Dvale;
Hendes milde Blik da Taarer udgjød,
Hun reiste sig op og fra Læben flød
Den blye, men dog stærke Tale:

„Min Konge, til Jord Du Øiet slaaer,
Din Pande Du frit kun reise:
Ung Helvig med Skjælven for Dig staaer,
En Hustru tør ikke kneise.
Kun een Ting ønsked jeg, sig mig blot,
Hvorfore Du gav mig Haan og Spot,
Skjøndt Du var min Lyst og Ære?
Hvi lod Du mig ei ved Slesvigstrand
Hos Broder i elskte Fædreland,
Naar kun jeg Dit Had skulde bære?" —

„Hallo, tie stille, min Dronning fiin,
Kong Valdemar ei Du daarer:
I Londom var Folkvar Boler Din,
Og nu Du Din Husbond kaarer!
Mit favreste Skib paa Bølgen gled,
Men troløst stak det i Dybet ned —
Du sank i de sorte Strømme!
Sig, skulde jeg, Helvig, elske Den
Som kaared en Tjener til sin Ven,
Mens Herren i Fred mon drømme?" —

Da talte med Sjæleforg hun brat,
Med Kinden i flammende Rødme:
„Mig hilste som Brud først denne Nat,
Du sugede Blomstens Sødme!
Ung Folkvar slumrer nu hvid og død,
Uskyldig han ligger i Gravens Skjød,

Og dog haver jeg det værre!
I Plader de Mænd om Kongen staaer,
Hver haver jeg kjær i Kongens Gaard,
Som troligt tjener sin Herre."

„Men høre Du nu Din Hustrus Røst,
Hun taler ei nu forgjæves;
Mit Skjold, der har lidt hin dybe Brøst,
Seirmærket, det skal gjenhæves.
Du troer mig nu ei, Kong Valdemar,
Der er i Dit Sind et gammelt Ar,
Over det har Du ikke Din Villie;
Men vel kommer sildig Efterslægt,
Som tager mit Navn i Varetægt
Og renser mit Vaabens Lillie."

„Thi være det da et Tegn fuldviist
For Slægterne, dem der komme:
Hvis Naade mig skjænke Gud og Christ,
Naar Tiden og Timen er omme,
Og føder jeg da med Angst og Vee
Et Foster, som Norden engang skal see
Selv større end stærken Fader,
Da vidne de vil, naar jeg er død,
At Taarerne dog uskyldigt flød —
Og Pletten mit Skjold forlader!" —

Hin unge Dronning var reen og skjær,
Hun talte det Ord forsande:
Kong Valdemar stred med Hu og Hær,
En Løve for Dannemarks Lande,
Men Datteren med det kloge Blik
Et lysere Navn og Mærke fik,
End Faderen selv hin Bolde.
Margrethe sig fæstede Kroner tre,
Og saaledes monne det rigtigt skee,
At blanke blev Moderens Skjolde.

Den engelske Kapitain.

(Et Billede fra 1807).

"Kan Retten tolkes med større Fynd,
End naar man tolker den med Kanoner?
Og tør vel Nogen det kalde Synd,
Hvad Fyrster gjør, for at vinde Troner? —"

Fra Kullagunnarstorp de Svenske saae
I Kattegattet spredt en engelsk Flaade.
Hvorhen den stærke Sømagt skulde gaae,
Det var for dem, det var os en Gaade.
Fra Kronborg saae man med forbauset Blik,
At ud for Sundet standsed Seilerskaren —
En Anelse henover Danmark gik,
Man skimted nu, men frygted ikke Faren.

Der laae for Anker nu med Reeb om Seil
De tætbefolkede, de hule Masser;
Med Selvtilfredshed saae i Havets Speil
Afmalte sig de gyngende Palladser.

Ombord udefter Fjenden stirred man,
Uroligt teede sig de blaae Matroser:
En Sømand er jo dog i hvert et Land
En Ven af Laurbær og de røde Roser.

Paa Orlogsmanden, hvor det største Flag,
Storadmiralens, vaied stolt fra Masten,
Der blev, dengang det gryed blot ad Dag,
Blandt Officererne saa travl en Hasten.
De tæt forseglte Ordre skulde nu
Af Chefen brydes — spændt man vented Talen —
Lord Gambier brød dem med nysgjerrig Hu,
Og Alle stirred hen paa Admiralen.

„Seil did" — saa lød det barske Kongebud —
„Hvor Danmark har sin Flaade trygt i Reden!
Hvad der I see, bring det af Havnen ud,
Brug Krigen vel, dog tilbyd stedse Freden.
De Danske tømret har saa fast en Borg,
Før os en Anden muligt turde komme —
Grib rask kun til — saa byder Kong Georg —
Belønning faaes, naar Slaget vel er omme!"

Høit lød nu fra det rummelige Dæk
Det hele Mandskabs vilde Hurraraaben;
I beget Fjæs saaes ikkun glade Træk —
Til Ry og Plyndring stod jo Alles Haaben.

Kun Een af alle hine Mænd ombord,
Kun Een tog ikke Deel i Mængdens Glæde,
— En ung Kaptain — men bad med jevne Ord
Om Lov, frem for sin Chef at torde træde.

„Hr. Admiral!" — saa tog til Orde han —
„Jeg var kun Purk, da jeg paa Dybet seiled:
Ved Abukir, paa Nelsons Orlogsmand,
Som Femtenaarig jeg til Æren beiled;
Hist i Vestindien mangen vild Corsar
Jeg greb og hang ham lystigt op i Galgen;
Man vidsed ved Trafalgar mig et Ar —
Men det er skjult af Ordner og Medaillen!"

„Hvad England virked mod den franske Stat,
Historien med Stolthed det opskriver;
Hvad jeg har mod den listige Pirat
Udøvet, øved jeg med munter Iver;
Med Lyst jeg raabte: Gud og Kong Georg!
Hvergang jeg fyred paa Napoleons Brigger —
Men her jeg næsten græde maa af Sorg:
Paa Røveri jo nu vor Flaade ligger!"

„Jeg svoer, at følge troligt Englands Flag,
Til Dødens Sved omperler denne Pande,
Men jeg har meent: i aabent, ærligt Slag —
Ei loved jeg, at ville overmande!

Falskt viser Politikens Vieglas —
Matrosen ledes sikkert af Magneten,
Han bruger Retsinds ærlige Kompas,
Guds Stjerner vise Længden ham og Breden!"

„Dog aldrig skal der siges, at jeg brød
Den Eed jeg svoer, min Vimpel at forsvare:
Jeg har forsvart den ærligt til min Død —
Her er for Æren, ei for Flaaden Fare!
Seil I! jeg lyder ikke Kongens Bud,
Men gaaer paa andre Æventyr og Reiser —
Der staaer i Skriften: Du skal lyde Gud,
Meer selv end Du skal lyde Romas Keiser!" —

Og dermed styrted han sig overbord!
— Kald ham nu Sværmer eller kald ham Drømmer —
Igjennem Vandets Masse hurtigt foer
Tilbunds i Kattegat den djærve Svømmer.
Der — i det hemmelighedsfulde Dyb,
Hvor aldrig der af Stemmer høres Klangen —
Blandt vaade Planter, mellem hæsligt Kryb,
Krampagtigt bored han sig ned i Tangen!

Og Flaaden styrede mod Kjøbenhavn. —
Fjern fra det Sted, hvor Slaget skulde stande,
Laae han, Kaptainen — ukjendt er hans Navn —
Et vandkoldt Liig, skjult af de sorte Vande,

Til Strømmen drev ham op og svenske Mænd
Paa Fiskertog i stjernefulde Nætter
Ham fandt, bar ham i Baad til Stranden hen
Og — rasled om den Dødes Epauletter.

Paa Skaanes Kyst, lidt nord for Helsingborg,
Ved la Gardies berømte Grevesæde,
Han jordet blev foruden Graad og Sorg —
Paa en nedtrampet Grav nu Maager træde.
Dog stundom skal en luftig Skygge der
Fra Pletten stirre vildt udover Søen —
Ham er det, som i hvide Maaneskjær
Vil bort, vil hjem, vil hist til Steenkulsøen! — —

Önskerne.

(1826).

En lang, en sygelig Drømmervei,
Derom, Alfader, jeg beder Dig ei;
Lad Skibet seile saa kort, Du vil,
Naar Fartøiet løber blot muntert til.

Lad ei som Mand mig forbande det,
Hvad Barnet velsigned som stort og ret;
Lad aldrig mig skue med Taareflod
Hvad tidligen varmed mit Hjerteblod.

Lad Sjælen elske den skjønne Jord,
Men glemme dog ei hvad der oven boer;
Hvor herligt der end er i Hjemmets Land,
Kun Afglands af hisset det være kan.

Den Mund, som svarte min Længsels Raab,
Lad den og i Døden tilhviske mig Haab;
Det Hjerte, som eengang har banket for mig,
Lad aldrig blot det forandre sig!

Og dem jeg elsker, men aldrig saae,
De henfarne Store, som nær Dig staae,
Med dem lad mig boe i Dit høie Huus,
Naar Jordebygningen synker i Gruus.

Men Æren i skinnende Sølvermor,
Hun svæve ned paa min Grav i Nord,
Hun kæmpe kjækt imod Glemsels Vold,
Og sjunge mit Navn for en yngre Old!

Fragmenter af den spanske Krönike.

Jeg kjender Alle den berømte Cid! —
Naar Driveren paa Pyrenæerbjerget
Sit Muuldyr fører nedad Skrænterne,
Da synger han ei om Napoleon —
O nei, han synger om Rodrigo Diaz,
Benævnet Cid; skjøndt Helten leved i
En længst henrunden Tid, besynges han,
Og dog har vor Tid havt en Palafox!

Hvad synges da vel om Rodrigo Diaz?
Der synges om hans Elskov til Ximena,
Der synges om, hvor smuk Ximena var —
Drøm Dig fra Danmark ned til Spaniens Himmel!

1.

Betænksom sad i guldbetrukne Sal
Ximena, tramped svagt med liden Fod

Og lytted efter sin Rodrigos Trin
Og bøiede det skjønne Hoved ned,
For om hun muligt kunde snappe op
En Lyd, en Klirren af hans gyldne Sporer,
En Raslen af hans Klinge stødt mod Væggen,
En Susen af hans mørkblaae Fløielskaabe; —
Men Trinet taug og Sporen klirred ikke,
Og Klingen rasled ei og taus var Kaaben,
Og Alt var tyst, som dengang Herrens Aand
Ved Skabelsen hensvæved over Vandet —
Da glimted Taaren udaf Pigens Øine:
„Forlænge lader han idag mig vente —
Hvad foraarsager vel Rodrigos Stolthed?
Hans Skjønhed dog vel ei? det er jo kun
En gammel Egenskab — Narcissus var det.
Hans Viisdom? Salomon var visere.
Hans ædle Herkomst? Alt Achilles stammed
Fra lutter Konger ned. Hans Tapperhed?
Hispanien har ingen feige Sønner.
Alt det, hvorpaa sin Stolthed han begrunder,
Er gammelt, gammeldags og længst nedarvet!" —

End meer hun klaged i sin Eensomhed:
„To Gange har hans Falk alt slaaet ned
I Gaarden paa min Dueflok; idag
Har med sin Klo den qvalt min Yndlingsfugl —
Den, som ei styre kan sin egen Falk,
Fortjener ei de gyldne Riddersporer,
Ei noget Haandtryk af en trofast Ven,
Og ei et Kys af nogen Piges Mund!"

Men da stod smilende Rodrigo Diaz
I Døren, som han havde holdt paaklem;
Han tog Baretten af med hviden Fjerbusk
Og hviskede med Trods de stolte Ord:
„Og dog gav Kongen mig den gyldne Spore,
Tidt trykked Prindserne dog denne Haand,
Og ikke sjeldent kysted mig Ximena!"

Men paa hans Skulder sad den hvide Falk
Med brune, menneskeligtkloge Øine,
Med gule Been, den kostelige Falk,
Nedbragt til Spaniens rige, varme Klima,
Ned til Orangens og Cypressens Zone,
Fra Øen Island, hvor de varme Kilder kaage
Dybt under Jorden, men hvor Overfladen
Er skjult af Sneens sølverhvide Lillier
Og savner ellers alle grønne Urter.
Han tog den hvide Falk fra Skulderen
Og knuste den mod Marmorfliserne:
„Der ligger Falken" — sagde muntert han —
„Vær nu ei længer vred paa Falkens Eier,
Nu skal den meer ei jage Dine Duer.
Du havde mistet jo Din Yndlingsfugl,
Jeg vilde derfor ogsaa miste min,
I Stort og Lidet skal vi være eens!" —

„Dog" — sagde pludselig han alvorsfuld —
„Pas paa, Ximena, om en fjæ Tid
Vil Strid der opstaae mellem vore Fædre.
Da skal, i Andres Paasyn, ogsaa vi

See dobbelt koldt og vredent til hinanden;
Og Du skal saadan i Din Kjole tage
Paa begge Sider, gaae to Skridt tilbage,
Og neie stift og fornemt for Rodrigo.
Og jeg skal trække lidt paa Overlæben
Og bukke saare dybt; ja stundom skal
Jeg gaae foruden Hilsen Dig forbi
Og lade som med Willie jeg det gjorde,
Og Du skal vende Dig til Infantinden
Og tale ilde om „den stolte Dreng" —
Og det skal vare ved den ganske Dag!
Men hen mod Aften, elskede Ximena,
Naar Solen synker, er vi meer ei vrede,
Da lægge vi Forstillelsen tilside;
Da sniger jeg mig ind i Slottets Have
Og synger Sange under Vinduet,
Og lidt Du lytter da til Citharen,
Dog ei for længe, sagte sniger Du
Paa lette Fodspids Dig ned til Rodrigo —
Vee den, der tør forstyrre Dig og mig,
Naar tause ved Jasminerne vi sidde —
Den Lykke vare skal den ganske Aften!
Men naar den første Nattens Stjerne kommer
Og skræmmer bort mig fra Din elskte Nærhed,
Da skilles vi, da gaae vi Hver til sit —
Dog det skal ikke vare ved bestandig:
Snart fører jeg min Brud hjem til min Borg —."

Da hørtes Fodtrin udenfor paa Gangen —
Ximenas Moder vil sin Datter see!

Da sprang Rodrigo Diaz ned i Haven:
Fjerbusken vaied og hans Klinge rasled
Og Vinden sused i hans Flyvelskaabe;
Men for sin Moder dybt Ximena neied,
Bad om Velsignelsen og gik tilsengs.

2.

Og Zaragoza var i Maurerhænder;
Almoctad hed den alderstegne Konge.
Hvor gammel han end var, saa var hans Sjæl
Dog ung og kraftig; Haanden længtes efter
Erobringer, den vilde herske over
Det hele Spanien, ei enkelt kun By.

Almoctad klædte som Zigeuner sig,
Achmed, hans Søn, iførtes samme Dragt;
Formummede da ginge Søn og Fader,
Som Speidere paa Veien hen til Burgos.

Men Achmed tog til Orde: „Herre Fader,
Profeten byder Aabenhjertighed,
Men Du gaaer skjult tilværks. Profeten byder:
Med krumme Sabel, lange Landser søg
Din Fjende paa den grønne Mark, og da
Vil selv Profeten føre Dig til Seiren!" —

Men Faderen var taus og mørk; han lod
Som om han Sønnens Ord ei havde hørt,
Og videre paa Veien ginge Begge.

Men Achmed tog til Orde: „Herre Fader,
Jeg vorder ræd, thi Veien er saa mørk,
Kan ei vi vende om? — Ei Mahomed
Vil hylle sig i List og Nat, den aabne
Profet foragter List og Nat, og ønsker
Begeistring kun og Dagens stærke Skin.
Ved dette rænkefulde Speidertog
Har Du Profetens Redlighed fornærmet:
Hans lyse Maane saaes paa fjerde Nat
Ei hvor den ellers altid for os lyste —
See Taagen har sig lagt om Træ'r og Buske." —

Men Faderen var taus og mørk; han lod
Som om han Sønnens Ord ei havde hørt,
Og videre paa Veien gik de Tvende.

Men Achmed greb sin Faders Kjortelflig
Og kastede sig i Støvet for hans Fødder:
„Kald i Erindringen tilbage Dine
Forgængeres Historie, min Fader!
Hvor nu Du hersker, herskede Kalifer
Af den forgudede Ommeiaslægt.
Fra Ganges, over Asien, gjennem det
Forbrændte Africa, hid til Gibraltar
Sig strakte deres Rige; og saalænge
De gik med krummet Sværd den lige Vei
Og holdt med Alvor ved Profetens Lære,
Da fulgte Lykken dem — da blomstred Slægten!
Men da de optog vantroe Sæder, da
I Slaget meer ei flammed Mahoms Aand,

Men kun Begeistring, hvis urene Kilde
Var den forbudne Drik — da styrted Slægten!
Hixem den Tredie blev af Folket afsat;
Paa Torvet raabte Mængden aabenlydt:
Der er ei Held meer ved Ommeiastammen,
Den bringer Sorrig over Troens Børn! —
Da sprang paa Torvet frem den Sidste af
Den fordum store Ommeiadeslægt,
En Yngling var det, Hixems arme Søn,
Med Graad han raabte: giv mig een Dag Sceptret,
Og dræb den næste Dag mig, hvis Jer synes! —
Men Ingen hørte ham og han forsvandt,
Og gik til Africa, i Ørknen ud,
Og — Ørknens Løver aad med Hyl hans Liig
I Sandet. — Fader, o lad ei vor Slægt
Fortørne Herren, liig Ommeiastammen;
Lad os ei den Dag leve, at man seer
Dig styrte fra Din Throne, at man hører
Din Achmed raabe: giv mig een Dag Sceptret,
Og dræb den næste Dag mig, hvis Jer synes,
Hvad heller giv min Krop til Ørknens Løver!" — —

Da pegede den gamle Konning op
Imod den brede, mørktilslørte Himmel,
Og svarte barsk: „Profeten er ei vred,
Fordi jeg vil en mægtig Hersker være!
Nei, Mahomed er ikke vred, han gjemmer
Ikkun sin Maane, til den høitforbauset
Skal see Almoctad paa de Christnes Throne!" —

Men neppe havde Kongen sagt de Ord,
Før Maanen med sin skjønne, fulde Skive
Op af de sorte Uveirsskyer dukked,
Retsom en pragtfuld Blomst, der springer ud
Med yndigt Farveskjær blandt dunkle Blade.
Pletteret laae det rige Landskab for
Den gamle Konges Øie — see! da viste
Sig for hans Blik en ukjær Skikkelse:
Bagved en Hyldebusk stod alvorsfuld
I Fløielskaaben med de gyldne Fryndser
Rodrigo Diaz, lænet til sit gode Sværd
Og raabte harmfuld til den gamle Konge:
„Hvi gaaer som Tigger Du paa Speiderviis?
Tør ikke meer Du see os kjækt i Øiet?
Ha see! skjøndt Du er Mand med Vaar og Vintre,
Staaer Du tilskamme for en Ungersvend!
Kald dine vilde Horder sammen, sæt
I Sadlen Dig med Perler om Din Turban
Og smyk Dig med Din kongelige Dragt,
Da skal jeg møde Dig i vilden Slag.
Vi har alt længe ventet Dig: langs Grændsen
I vore Borge, Dag og Nat, med Bidsler,
Med Sadler vore muntre Heste stod —
Gaa skamfuld bort og bedre Dig, o Konge!" —

Da svarte Kongen: „vel jeg kjender Dig,
Rodrigo Diaz, tæm Dit unge Sind!
Jeg møder Jer med List, thi listig er
Hver Christen, skjøndt han gjerne lader from —
Skal jeg fortælle Dig, hvordan I handle?

Selv Eders Konger er Forbrydere,
Hvor listigt end dem Krøniken vil sminke:
Det er ei længe siden, at Kong Sancho
Sin skyldfrie Broder, Antolin, lod smedde
Til Væggen fast og grusomt martred ham
I nitten Aar! hvert Aar blev Jernene
Gjort smallere, for at de kunde passe
Den meer og meer fortærte Knokkelhaand.
Men i det tyvende, det sidste Aar,
Da endlig Antolin var Døden nær,
Befalte Sancho, Lænken skulde løsnes.
Da raabte Antolin: lad Lænken sidde,
Med hvad jeg leved, vil jeg ogsaa dø! —
End i Zamora paa hans Gravsteen staaer
Udhuggen Antolin den Lænkebundne;
Da vi Zamora fra Jer tog, vi fandt
Hint Skjændselsmonument for Broderhadet!" —

Men dette krænkede Rodrigo Diaz,
Vredladen svarte han: „nu, Kong Almoctad,
Hin Liigsteen skal ei meer forarge Dig,
Med Guds Hjælp faae vi atter nok Zamora!"

Da lød med Haan den onde Konges Svar:
„End faaer Zamora Du, Du faaer dog neppe
Zamoras Kirkeklokker med det samme;
Dem nedtog vi af Kathedralen flux
Og bored Huller i dem langs ad Randen
Og fæsted Messinglænker i hvert Hul:

Omvendte, hænge de i Zaragoza,
Som Lamper, i den hvælvede Moskee!" —

En Torden lød, et Lyn paa Himlen glimted,
Regndraaberne paa Skovens Kroner pladsked;
Iklædt en Handske, syet af sorte Skyer,
Trak Herrens Haand igjen tilbage til sig
Langt ind i Himmelen den gule Maane
Og mørknede det før saa lyse Landskab.
Imellem Buskene forsvandt Almoctad!
Men tankefuld til Burgos gik Rodrigo,
Thi Strid der var imellem begge Fædre.

3.

„Og var Ximena da saa meget smuk?" —

Ja, Yngling, hun var smuk, saa smuk som Den,
Du end ei saae med legemlige Øine! —
Hvis Du er sytten Aar, da kommer snart
En Tid, da for Din Sjæl sig vise vil
Et Billed af en ung og deilig Pige:
Hun er ei klædt, som dem Du dagligt seer;
I Regnbuefarver hendes Klædebon
Vil svømme for Dit glædedrukne Øie.
Hun er ei jordiskt formet, vækker ingen
Nedværdigende, syndig Eftertragten;
Det er som om Du saae en Himlens Engel
Afspeilet i en sølvblaa Sommersø.
Paa Marken seer Du hende svæve hen,

I Skoven sidder stille hun bag Espen.
Paa Jord har ei Du hendes Lige seet,
Men dog Du haaber, snart at maatte finde
Den deilige, den gaadefulde Gjenstand.
Paa Baller søger Du veemodig hende,
Musikken klinger, o hvor tsver hun?
Du stirrer paa de røde Silkeschawler,
Hold op, Du stirrer til Dit Øie perler!
Gaa bort, gaa raskt fra Ballet, Yngling, flygt:
Hun er ei der, hvor Menneskene færdes!
Kun naar Du eensom gaaer i Natten ud
Og vandrer udenfor det Huus, hvor Dandsen,
Hvor Vinen, hvor Musikken sammenblandes,
Derudenfor, naar Du betragter Stjernen,
Der kommer deilig atter hun tilsyne
Og hvisker til Dig: „søg, saa skal Du finde!" —

Hint Billed, Yngling, veed Du, hvad det er?
Det er en Skabning, som Gud Amor kogler:
Han danner den af Morgenrødens Farver,
Af Uskylds Taarer og af Længsels Suk;
Det er et Sendebud fra ham til Dig,
Det melder Dig hans eget nære Komme;
Man kalder det — sit Ideal!

Saaledes,
Saa smuk, som syttenaarig Ynglings Drøm,
Saa reent, saa yndigt formet var Ximena —
Nu svar mig Du, var ei Ximena smuk?

4.

Ximenas Moder treen i Salen ind:
„Min Datter! dræbt i Tvekamp er Din Fader,
Din Faders Morder er Rodrigo Diaz;
Kom tag et Slør, tag sorte Fløielsklæder,
Klæd kulsort Dig, thi sort er nu vor Himmel!" —

Da græd den unge stakkels Elskerinde,
Hun svared': „tag de sorte Klæder bort!
Sorg eier ingen fast og enkelt Farve,
Den værste Sorg desuden kan ei sees.
Sorg har sig spredt i hele Skabningen,
Den har sin Andeel i hver Jordens Gjenstand
Og er forklædt i mange Skikkelser;
I hele vor Natur ei Væsen findes,
Der ei er bundet til den fælles Lov:
Hver Gjenstand og dens Farve kjender Smerte.
Derfor kan til min Sorgs Symbol jeg vælge
Det Blaae, det Hvide eller Røde mig —
Tag, Moder, kun de sorte Klæder bort!"

5.

De Voxlys brændte smukt i Klosterkirken,
De Munke sang saa lifligt om vor Frelser;
Paa Altertavlen malet stod hin Buskk,
Hin Tjørn i Flammerne paa Sinai.
Da treen i Kirken ind Rodrigo Diaz,
Foruden Sværd, foruden Ridderkaabe,

Foruden Sporer (alting hang derhjemme),
For Altret knælte han og talte saa:
„Prælat, som staaer i hviden Messesærk,
Jeg kommer sorgfuld hid til Skriftemaal,
Thi vid: i Tvekamp dræbte jeg Grev Gormaz.
Nu er det tyst i Grevens Borg: hans Datter,
Min elskede Ximena, hader mig;
Hun ænser ei, hun hører ei min Klage,
Hun lytter meer ei til min Cithers Klang.
I Salene, hvor Munterheden dvælte,
Der ruger Tungsind, aldrig skinner Solen.
Istedetfor de muntre Gjæster kommer
I regelmæssige Besøg kun Lægen —
Prælat, bed Gud om Naade for Rodrigo!"

Da svared Herrens Tjener: „skrift, min Søn,
Men tael oprigtigt! Gormaz er hos Gud
Og hører hvert et Ord og melder selv til Herren,
Naarhelst en usand Lyd din Læbe siger.
Heel grusomt har Du endt den Sværdeleeg:
Et Saar var blodig Hevn — hvi dræbte Du? —"

Men op mod Himlen hæved da sin Haand
Rodrigo Diaz, sagde: „Herrens Tjener,
Giv nøie Agt, Rodrigo taler sandt.
Jeg kom til Kredsen paa Tourneringspladsen,
Mit Følge holdt i Rader rundt i Kredsen;
Det var mit første Alvorsridt i Livet.
Paa Pladsen sank jeg hen i Grublerier:
Stundom jeg saae min gamle Faders Graad; —

Stundom Ximena hævede sin Haand
Og løfted Myrthekrandsen af sit Hoved
Og gav mig alle Grenene tilbage; —
Stundom jeg stirred i min egen Grav;
Hvidt klædte gamle Qvinder mig, de lagde
Tilrette for mig i min Katafalk,
Og herreløs stod mine Fædres Borg.
I Kisten laae jeg selv, et mullent Liig;
Paa Kisten laae mit Sværd, ved Kisten sad
I Sølverflor Ximena, peged paa
Stamtavlen over Graven, og der stod
Med rødlig Skrift paa Tavlen nederst ridset:
„Rodrigo Diaz, sidste mandlig Arving,
Gud være Stammen naadig, hvor den er!" —
Det var en vaagen Drøm — og der kom fleer
Og værre Syner, da jeg sad paa Hesten:
Ti Aar var svundne hen, som lette Skyer!
Mig tyktes, jeg var paa en ukjendt Borg,
Ximena var der — med en fremmed Mand.
Den Ubekjendte klapped hendes Hals
Og spurgte hende: har Du glemt ham ganske?
Da nikked venligt hun og tog paa Skjødet
Et lille Barn og Barnet raabte: Moder!
Og see! i Gluttens favre Træk og Ansigt
Var ei et eneste af mine Træk,
I Mod'rens Sjæl ei Minde meer om mig!
Da mærked jeg, jeg drømte lutter Løgn,
Jeg løfted Haanden vredt mod Fristeren,
Mod Drømmens Gud, mod Løgnens gamle Fader,
Ham i den sorte Himmel, Satanas!

Jeg gjøs og spored uvilkaarligt Hesten,
Den steiled høit i Veiret og jeg vaagned.
Og da holdt ligeoverfor mig Gormaz,
Han smilte haanligt, meente vel, jeg frygted,
Da stred vi, atter jeg besinded mig,
Jeg vilde saaret ham i Skuldren — Sværdet
Løb nedenfor, og han sank baglænds ned —
Prælat, o beed om Naade for Rodrigo!"

Bevæget rakte Herrens Tjener ham
Sin Haand og atter talte da Rodrigo:
„Prælat, som seer med Mildhed paa Rodrigo,
Jeg mere skrifte vil, Du skal erfare,
Hvorledes det seer ud nu i mit Hjerte.
Mit Øie hvile kan paa hele Jorden,
Eet Væsen kun tør ikke jeg betragte.
Naar En fortæller muntre Eventyr,
Da leger paa mit Ansigt tidt et Smiil,
Men een Ting maa Du ei med Ord berøre,
Hvis ikke Du vil see min Latter druknes
I Krampegraad, hvis ikke Du vil see
Min Munterhed til Dødsangst sig forvandle;
Kun een Ting maa i min Nærværelse
Du ikke tale om — det er om h e n d e!
Thi denne Tanke forbeholder jeg
Mig selv, naar jeg foruden Selskab er.
Alt andet kan jeg tale om fornuftigt,
Men denne Tanke grændser nærmest til
Min Sjæls Fortabelse, til rædsomt Vanvid.
See, jeg er ung og smuk af Legeme

Med smidig Arm og sunde Lemmer,
Og jeg har en Fornuft, som Du og Andre,
Naar det alt Andet, kun ei hende gjelder;
Men i det Øieblik Du nævner hende,
Da svinder bort min Ungdomsskjønhed og
Min menneskelige milde Mine og
For hver en kold Betragter vil jeg tee
Mig som en Ulv, en Bjørn i kulsort Pelts,
Med Blodinstincter og med hviden Hugtand:
Min klare Indsigt gaaer fortabt og jeg
Nedsynker i en lodden Dyreverden —
Prælat, o beed om Naade for Rodrigo!"

Og Herrens Tjener fældte milde Taarer;
Han havde megen Medynk med Rodrigo,
Men videre da talede Rodrigo:
„Prælat, som græder over mine Sorger,
Giv mig et Raad, hvorledes jeg skal handle."

Da sagde Herrens Tjener: „vend Dit Øie
Fra jordisk Elskov bort en stakket Stund;
Med Tiden blier Ximena vel Din Brud.
Stor Sorg er lagt omkring Dit unge Hjerte,
Dog lider Ingen hvad han ei kan bære;
Mangt Bismerpund er paa Din Skulder lagt,
Det maa vel tyde paa, at den er stærk.
I Zaragoza boer en mauriſk Konge,
Almoctad, fientlig stemt mod alle Christne —
Erobre Zaragoza, kæmp for Christus,

Jeg vie skal Dit Sværd og lyse Kirkens
Velsignelse, Rodrigo, over Hjelmen!" — —

Den næste Dag Rodrigo sad paa Skimlen —
Saa lad ham ride da mod Zaragoza!

Hos Universitetsboghandler Brummer faaes: Dronning Christine af Sverrig og Monaldeschi, Tragoedie i fem Acter, af Carl Bagger. Priis: syv Mark.

